СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза".

Рік XV. Ню Йорк. Четвер, 5-го Грудня 1907. Число 49 — Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, December 5. 1907. No. 49.

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америці принимає в місяцю Новембрі і Децембрі с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союза в Джерзи Сіті, Н. Дж. дня 1. Окт. 1907.

Н. Кирчів предс. А. Шаршонь кас. С. Ядловский фінанс. секр. Т. Лабовский рекорд. секр.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Новембер 1907.

В. 6. Кричфалуши Іван, ум. 24 Септ.	1000·00
В. 62. Дмитро Ґижа, ум. 24 Окт.	900·00
В. 4. Баран Іван, ум. 25 Окт.	800 00
В. 101. Сидор Єлисавета, ум. 30 Окт.	500·00
В. 40 Макай Осиф, ум. 6 Новем	1000 00
В. 144. Підлуский Дмитро, ум. 8 Нов.	1000 00
В. 132. Галайцьо Юлія, ж. Мих. ум 23 Авг.	400 00
В. 8 Кавулич Параска, ж. Дм. ум 31 Окт.	400·00
В. 53. Джуґан Анна, ж. Андр. ум. 13 Окт.	400·00
В. 108. Корнат Катерина, ж. Як. ум 1 Нов.	400·00
В. 59. Плеш Петро, утрата зору ока	200 00
В. 1. Майчак Никата, утрата зору ока	200 00
Разом	7.200·00
Платня гол. урядників за Новембер	165·00
Адмініcтрація Союза за Нов.	22·74
Весь розхід виносить	7.387·74

Розмет платить 8224 членів на ціле посмертне (кождий по 86 центів) і 789 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза" по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф Вдових по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 1·00 дол., а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

ГРУДЕНЬ.		
5	Ч.	Филомона
6	П.	Григорія еп.
7	С.	Катерини влуч.
8	Н.	Климентия п.
9	П.	Якова
10	В.	Якова пер., Рож.
11	С.	Стефана, Ірин.

— Руске галицке духовеньство в справі американьских Русинів. Духовеньство деканата судово-вишеньского зібране на соборчику в Судовій Вишни дня 31. октобра внесло представлене до епископской консисториї в Перемишли, щоби в порозумінюз иншими властями нашої церкви постарала ся о зміну розпоряджень папской буллї в справі американьских Русинів. Рішене судово-вишеньского соборчика оперло ся на тій засаді, що церква католицка є одна на цілій кулі земскій і однаковими править ся принципами; се-ж відносить ся не лише до обряду латиньского, але й до обряду нашого, котрий від часів унії має признечені однакові права з латиньскими.

— Українська мова по народних школах в рос. Україні. „Рада" телеґрафують з Петербурга, що учебний комітет при „Сьвятійшім Синоді" ухвалив завести по церковно-парохіяльних школах, які остають під його управою, український буквар і аритметику з викладовою українськов мовою.

— Помилуванє дезертирів. З Відня доносять, що ще в сїм місяци появить ся цїсарске розпоряджене, яке оповістить амнестію для дезертирів. Амнестією мають користуватись в рівній мірі люди, що зовсім не ставились до бранки, як і ті, що не явили ся на війскові вправи. Амнестія відносить ся до сухопутної армії і фльоти. Дезертирам, що відбувають вже кару вязниці або находять ся в слїдстві, буде кара дарована, а ті, що находять ся на свободі, не будуть потягнені до відвічальности. Резервісти, за котрими глядають власти з причини дезерції або котрим грозять такі гляданя, будуть користуватись амнестією під услівєм, що до двох літ після оголошеня амнестії зголосять ся з просьбою о її признанє, а на випадок, якби були вже признані дезертирами, зложать дотепершний війсковий степень.

Дня 15-го листопада в петербурскім доку, де стояли воєнні кораблї вибухнув пожар і знищив цілковито дві канонерки та ушкодив кілька других воєнних кораблів. Шкоду обчисляють на 300.000 дол. Знищені кораблї були призначені для воєнної фльоти на ріці Амур, в Сибіри. Панцирник „Павло I." урятовано тільки з великим трудом. Огонь був підложений.

— Дня 14. новембра відбуло ся перше засіданє третої російской думи. Третя дума не тішить ся дуже великою популярностію між народами Росії тому, що вона занадто реакційна. Предсїдателем думи вибраний Николай Горякінов з партії октобристів.

— Три жертви мілітаризму в Галичині. Доперва минуло пару тижнів від „паруковання" рекрутів до полків, а вже починає ся серія самовбійств. В Теребовли в послїднім тижни минувшого місяця повісило ся двох драґонів полку ч. 2, а в тім самім часї повісив ся жовнір баталїону стрільців ч. 23. Власти війскові цілком певно скажуть, що „туга за рідним домом" була причиною самовбійств. А яка се „туга" то знає кождий, кому доводило ся служити при війску.

— Скляні одіня. Як звісно, скло є одним з найгірших провідників електричности, отже одним з найліпших ізоляторів. Тому дивна річ, що скляних тканин не уживано доси замість кавчукових рукавиць та инших ізоляторів, які служать до забезпеченя людий, що стикають ся безпосередно з електричностію. Аж в послїднім часї електротехнік Лє запроєктував здійснене того пляну, виказуючи мягкість і тревалість скляної ткапини, а також її великі ізоляційні прикмети. Що той проєкт зараз не використано практично на більшу скалю, причиною сего досить високі ціни скляної вовни, що виносять від 15 до 30 корон. Ті ціни, по думці згаданого електротехніка, обнижать ся, коли попит на скляну вовну зробить ся більший.

— Семеро людий під землею. В місточку Білобожници чортківского повіта, в Галичині, скоїло ся дня 6. новембра велике нещастє. Звалила ся висока на 6 метрів гора, в котрій люди беруть глину, і засипала семеро осіб. Двоє людий захопила глина лише в части і їх удало ся зараз відкопати. Прочих пять осталось з годину під землею, яка засипала їх на два до трех метрів високо. Відкопано їх вже неживими. Погибли три женщини і два мужчини, всі середного віку. Причиною катастрофи була необережність людий, що беручи глину, вкопали ся за далеко.

— В місті Trinidal, Colo., в міським шпитали померла 83-лїтна K. Vosbough, яку через близько 60 літ усі уважали за мущину. Родом була з Франції. В молодости, тому що була жінкою, тяжко їй було найти занятя. Перебрала ся отже за мущину, а навіть і оженила ся з одною панночкою, з якою жила під іменем Charles Vosbaugh. По смерти „жінки" працювала по ріжних фабриках, а наконець підупала так на здоровлю, що мусїли віддати єю до шпиталя. І тут доперва переконано ся, що се не мущина а женщина.

— Театральний дотеп. В однім з шікаґовских театрів незвичайно подобав ся слїдуючий дотеп: за піднесенєм куртини показало ся на сцені лїжко, на якім лежала жінка уся в жалобі. Ліжко також було жалїбно пристроєне. Жінка плакала ревними сльозами. Побіч неї на лїжку лежала великаньска фляшка з написом: „Whiskey". Публика незвичайно заінтересована слїдила що дальше буде. Вдова нараз перестає плакати, бере бутлю у руки та звертає ся до публики зі словами: „Коли бачу і нюхаю сю бутельку, то менї видає ся, що мій покійний Томми все єще лежить коло мене... Він пах так само як ся буделька..." Слова сї принято ентузіястичними оплесками, а найбільше били браво жінки. І зовсім природно, бо кілько то з них, місто мужа має фляшку горівки або барилку пива...

— Японці міста Ванкувер (Б. Колюмбія, Канада) вийшли не зле на послїдних протиазийских розрухах в тім місті, бо ряд Канади виплатив їм 10 тисяч 775 долярів відшкодованя. Хотяй Японці жадали 13 тисяч дол. відшкодованя все таки із попередної суми зробили вони добрий інтерес.

— В місцевости Norfolk, Va. у фабрицї Lomber Mills з невислїджених причин наступила експльозія парового кітла, в наслїдок чого пятьох робітників понесло смерть на місци, а сімох тяжко покалїчено. Велике число є легко ранених.

— До міста Пітсбурґа прилучено місто Алеґени, мимо сильного протесту зі сторони мешканців сього послїдного міста. Тепер оба міста будуть творити одну громаду.

— Дня 26-го новембра с. р. в парохіяльній церкві сьв. Юрія в Ню Йорку відбуло ся вінчанє д. Ант. Цурковского ред. Свободи з панною Марійкою Красїцкою. Церковної церемонії довершив о. Улицкий.

— З плятформи горішної желїзниці в Ню Йорку онsocgди кинув хтось бомбу під двері хати ч. 360 при 3-ій евни. В наслїдок вибуху повилїтали усї шиби, дім захитав ся до посад а людьми підкинуло неначе пилкою. Від бомби заняла ся брама, однак пожар вскорі погашено. Виновника не вислїджено.

— В Ню Йорку померла з голоду по причині скупости вдова по міліонері іменем Barry. Єї маєток обчисляють на пять міліонів долярів. Коли єї найдено, не жила уже від кількох днів

— В Ню Йорку нікий Robert C. Frick за галабурду счинену в готелю Bretton Hall зістав засуджений на цїлого цента кари. Обжалований з приятностию сейчас заплатив наложену гриву і вдоволений, що усе так гарно скінчило ся пішов домів.

— Кіт причиною нещастя. В місцевости Ґрінсбурґ, Па. до одної хати, занятої через робітників заліз кіт до кімнати де спало пятьох мущин. Вліз під лїжко і зачав мявкати на всї заставки. Один з них запалив лямпу, і вліз під ліжко, щоби зловити кота: При тім лямпа експльодувала та всї пятьох віднесли тяжкі попареня так що двох правдоподібно помре.

— В місті Tellurisle, Colo. мійский урядник признав ся, що спроневірив з повірених йому мійских гроший 52.000 дол. За се пішов на 35 літ до Іванової хати.

— Американьска Федерація праці порішила за всяку ціну вибороти осьмигодинний день праці для амер. робітників. Першим кроком в тій борбі є припорученє збираня потрібного на борбу фонду. До борби з орґанізацією робітників стане орґанізація промисловців „The Manufacturers Association", котра уже тепер розпоряджує капіталом 1,500.000 дол. По якій сторонї є слушність — се не улягає сумнївови, питанє тільки, хто побідить.

— Хто відважить ся їздити карами? Після рапорту надісланого комісії публичної служби на карах нюйорских в протягу одного тільки місяця листопада погибло 47 осіб а 4966 зістало покалїчених. З того числа покалїчено 593 осіб підчас всїданя, 516 підчас висїданя з кар; в наслїдок збитя ся кар з возами віднесло 791 пасажерів і 603 зі служби трамваєвої рани. В виду Йорку найбезпечнїйша єще подорож пішки.

— Проданий в снї. В Будапешті, столици Угорщини, спродано на публичній ліцитації — гандляра Германа Спіндля. Коли урядник явив ся в его помешканю в цїли продажи зафантованих річий, Спіндель спав еще, однак так обвинув ся в ковру, що його нїхто не спостеріг. Один з присутних купив за 9 корон лїжко з усїм, що на нїм находило ся. Коли однак забрав ся з найспокійнїйшою совістию до розбираня лїжка і хватив за ковдру, обудив ся Спіндель, набив по твари урядника і купуючого, викинув їх з хати і положив ся дальше спати. За сю штуку жде його тепер процес

— В місци листопаді желїзничі компанії в західній части краю віддалили близько 30.000 робітників. Минувшого року в тім самім часї, хотяй часи були зглядно лутші, віддалено 20.000 робітників.

1193

Гейзлетон, Па, бр. св. Арх. Михаїла від. 85

подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 8-ого децембра. Справоздане касове і вибір нового уряду. Неявившийся член платить $1.00 кари.

М. Мардиняк, предс.
А. Романчак, секр.

Чорна сотня.

Повістка в житю кацапів-ренеґатів в 4-ох піснях, написав: *Микола Качан.*

Тиха нічка. Місяць с'яє,
гай шепоче, луг дрімає,
сьвіт дрімає у спокою;
а у пеклі „кірхпарада“,
довірочна чортів рада
над України судьбою

Юда зрадник вічна скуса,
що за гріш марний Ісуса
жидові запродав вражій,
но папери кігтем поре
й картки пише на ті зборн
як параґраф другий каже.

Все в порядку, все до ладу
йдуть чорти всі на ту раду
а йдуть тихо всі по парі,
щоб храни Боже де жандарми
не підзріли й на алярми,
щоб не збіглись ком сарі.

Та байдуже Комісарі
сплють спокійно в смолі парі,
хоть про раду добре знають;
сплють спокійно й як за Саса
попускають собі паса
й „контушуфку“ запивають.

Позлітались чорти душі,
навіть люцепер в контуші
на тих зборах явивсь лично.
Кинув в кут конфедератку,
причесав чуприну гладко
й відклонив ся всім прилично.

А щоб було все леґально,
Юда лісти радикально
всіх присутних став читати.
Як провірив, що все в ладі,
сів собі десь гень на заді
а Люципер став казати:

„Дітчі сили! Бодай вами
так телепало без тями
як листками на осиці...
Бодай вам небесні сили
давно лоби покрутили
у осьваченій керници.

Скількож разів голодранці
були в вас мої післанці
і мій приказ вам вістили,
що прапор наш: між народи
сїяти сіяти незгоди,
а збільшати хрунів сили.

Тепер гляньте дітчі сили,
що ви нині наробили, —
гримнув люципер зі стуком,
України сини кляті
всі єднають ся завзяті
а хрунів гет гонять буком.

Звакте дурні, морди ослів,
нині двайцять і пять послів
они післали в парлямент!
Так пропадають без ваґаня
кресн, моржа, посядана,
піднесе ся такий лямент,

що готова „браца“ встекла
мене вигнати ще з пекла
й можу збутись легко, гладко
тут над вами царствовати;
ба! готові відобрати
литий пас й конфедератку.

Бож вам кажу і кляну ся
цілим пеклом вам божу ся,
що як дальше так ще буде,
то скупаю вас в керници
в чудотворній Зарваници
і пречеплю хрест на груди!“

Аж охнула сила пекла
на те слово, мов дич встекла,
всі чорти аж побілїли
перед люципера троном
низьким вдарили поклоном
і як листе затремтїли.

Юда перший підіймив ся,
люціперови вклонив ся,
поцілував в кігті й пяти;
взяв мошонку з срібняками,
потелепав як дзвінками
і став грімко так казати:

„Сьвітлі Збори! Всім вам звісно
чому з вами судьба тісно
мене в пеклі в вік злучила
й жить казала в віки з вами:
се мішочок з срібняками
й зради темна чорна сила.

Тому братя най так стане:
(а наш сьвітлий князь пристане)
мене вишлїйте з срібняками
а я силою вже зради
гроший, хрунства знайду раду,
на роздор між Русинами“.

А люципер головою
притакнув й дав знак ногою,
що та рада до вподоби;
а чорти всі притакнули
й до люципера звернули
похилені свої лоби

І скінчились в пеклі збори.
Ще на тайні поговори
сам люципер здержав Юду,
довго шептом розмовляли,
цілувались, обіймались,
аж тріщали кости в груди.

II

День погідний, тихо всюди,
по полях працюють люди,
лиця чорні піт вмиває,
а в московскім уніформі,
убраний чисто й по формі
шляхом пан собі манджає.

Через плечі торба шита
і рублями ще набита
так блищить ся як шовкова.
Йде панок собі мнадрує
і на шлях онтой прямує,
що йде просто аж до Львова.

А у Львові патріоти
поз'їждались до роботи
на великую нараду:
якби нарід просьвітити,
його двигнути, вскресити,
йому дати в біді раду.

Радять, радять аж піт ллеть ся
а розпука серць береть ся,
бо нема в біді виходу;
Одні радять, щоб шукати
в чужих сили й працювати
оттак для добра народа.

Другі кажуть, що лиш діло
й власна праця можуть сьміло
нарід двигнути з недолї,
а ще инші тої гадки,
щоби тихо, любо гладко,
катам дати ся в неволю.

Аж рип двері — і по формі
у московскім уніформі
увійшов панок до хати;
підійшов до ради близько,
поклонив ся чемно низько
й ніби щиро став казати:

„Я посол того народа,
що то вас вже з віку рода
помохав вельми сердечно,
бо народ мій для вас братом
хоче тут над вашим катом
вмить пімстити ся конечно.

А одного лиш бажає,
щоби той, хто поважає
старшого від себе брата,
вмів до смерти і до скону
всі його сьвяті закони
поважати, шанувати.

Хтож для него ще з любови
відрічесь рідні і мови,
тому поміч перша всього,
тому дасть він всякі статки,
добра, радощі достатки
і рублїв богато много“.

І тут миттю торбу шиту,
а рублями в край набиту,
отворив панок швиденько
й мов колося на загоні
набрав гроший у долоні
і на стіл поклав скоренько.

Ну і звісно, всякі хруні
запроданьці, калакуні,
навіть у свяченій рясі,
що за всяке хруньске діло
продалиби душу й тіло
мов медведі на мід ласі

кинули ся скоро, швидко.
що не було навіть видко,
як запроданий гріш Юди,
зі стола у мить забрали,
а тим самим люд продали
у ярмо хрунства, облуди

Добре кажуть, ми приймаєм
братні дари й обіцяєм
його в віки будем чтити.
Та тут люди добрі, чесні,
що на гріш й слова облесні
ще не дали ся зловити,

стали в голос всім кричати:
„Киньте гріш проданчий ката,
бо се чорта з пекла штука,
бо вам звісно Юда — скуса
запродав за гріш Ісуса
на терпіне, смертні муки.

А хто хоче люд з недолї
ратувати і на волю
його вивести у чести,
най погордить срібняками
і піде в народ враз з нами
слово сьвітла, правди нести“.

Та міцна є власть чортівска,
а глуха душа хрунївска
й темна, чорна як облуда.
Над рублями ликували,
панка в пику цілували
а панок се був сам Юда.

Й народовці чесні люди
що за гріш проклятий Юди
не хотїли люд продати,
серед сьміхів, лайки, глуму,
а у серцю з плачем суму,
стали збори покидати.

Юда аж за боки взяв ся,
що інтерес добре вдав ся,
бо роздор вже є готовий.
Попід руки враз з хрунями
поволік ся улицями,
могорич запить здоровий.

А по зрадї друга зрада,
бо при шклянці знов нарада,
якби нарід поріжнити.
Рада в раду ухвалили
запроданчі, чорні сили
оттаке то їм робити:

Треба письма в сьвіт пускати
а у письмах тих писати,
що наш нарід хахол дикий,
йому мова є форнальска,
а не паньска, ґенеральска,
як говорить брат великий.

Що він фіст лиш свого брата
а край руский то лиш шмата
при кожусї у Матушки,
що без Москви він загине,
як цьвіт дикий у пустини,
що внім духу анї пушки.

В сьвіт пустили тої днини
письмо зване „Гавканином“
й „твердорускою полову“,
щоб роздори дальш ширити,
бідний нарід туманити
все за юдин гріш готовий.
До нестями як попились
й на долівку повалились
хрунї коміть головами,
Юда кинув свою свиту
й на принаду торбу шиту
і як дух помчав сьвітами.

Пісня 2-га.

І як люта пошесть грізна
геть, де Жовква і Роґізна,
Бовшів, Сянок, Галич, Броди —
летить хруньска Юди зрада,
а асьміхнена любо, рада,
що розцвив ся цьвіт незгоди.

І зачались братнї спори,
сварні, бійки, а роздори
по краю закітлували;
і брат кинув ся на брата,
кум на кума, сват на свата.
А за що? Самі не знали.
Тимчасом наш Юда сьміло
упоравши своє діло,
(досить справно, що й казати)
по тім славнім перепою
метнукcь в пекло вмить стрілою
Люципер ови звіт здати.
Розповів йому скоренько,
як то він умів гладенько
на гачок хрунів зловити
і як то на добру руку
він придумав собі штуку
і як вмів торгу добити.

Слухав Люципер поважно,
як то Юда вмів розважно
розпочать сварню велику;
відтак Юду стиснув дружно,
що зробив так мудро мужно
і поцілував го в нику

А як Юда вийшов з хати,
велїв Люципер скликати
всї пекольні дітчі сили,
що з книжок читати вміють
при тім добре розуміють
„туман-льоґії“ правила.

І чи мало їх зійшло ся,
та лиш двом вних повело ся
у прислузї царю стати.
Отсї два за стіл засїли
й так писали, аж попріли
за Люципером диктати.

По годині труду, муки
взяв Люципер письма в руки
й дописав від себе слово,
обвив письма мотузками,
запечатав печатками
й вислав почтою до Львова.

А були се дві похвальні
грамоти, що їх начальні
два редактори дістали
за те в дяці, що так сьміло
катам підлим душу, тіло
і свій люд в найми продали.

* * *

Сидить Люцпнер, думає
і проєкти укладає
до нових у сойм виборів
і не знає і не чує,
які гості то мандрують
до пекольних його дворів.

Аж рип двері і до хати
ввійшли два панки пузаті,
як кабани оба ситі;
і до Люципера близько
підійшли, вклонились низько
і так стали говорити:

„За дві грамоти похвальні
ми редактори начальні
„Гавканина“ і „Полови“,
дяку щиру тут складаєм
і боротись прирікаєм
за твій закон аж до крови.

„Та як бачиш, ми безсильні,
а вороги наші сильні
тож імилась нас зневіра,
бо нам люд недовіряє.
Ба! нас цураєсь, встидаєсь,
як щурі погинем сірі.

„Тож благаєм, най підмогу,
яку добру запомогу.
щоб діло нам дальше вести,
бо „пуцьвірки — сепарати“
нас готові задоптати
і з лиця землї промести“.

Задумавсь Люципер важко
і зітхнув так тяжко, тяжко
аж стрясли ся пекла зруби,
і захмурив ся, скривив ся
боком — косом подивив ся
і протиснув так крізь зуби:

„Гроші маю, що й казати,
коли треба ратувати
ними „креси“ там на всходї,
але як вам дуже нині
на роздори і кирині
треба гроший, дам тай годі“. —

І шморгнув в свою кишеню
і набрав в чортівску жменю
рублїв злотих так з пів дїжки,
а панки забрали гроші
у великі торби — поші
і пішли до Львова пішки.

Доків стало того злота
якось хруньска йшла робота
й запроданцї ликували.
Та гріш круглий покотив ся
і інтерес з ним скінчив ся
і хрунї засумували.

І у пекло посилають
пильні письма і благають
знов Люципера самого,
що біда над ними звисла,
що їх нужда знов притисла
і знов просять о підмогу.

Сего було за богато
і Люципер прирік сьвято
гроший більше не давати,
щоб діло не пропало
і щоб хрунство дальш зростало,
велїв Юдів в Львів манджати.

І йому дав вольну волю
перевести там контролю
й до кінця діло довести,
і робити так догідно,
щоби раз уже безслїдно
з Руси правди міць промести.

Пішов Юда і блукає.
на лік з сьвічкою шукає
того сїня, що засіяв.
Та дарма, нема нї слїду,
хоть шукав аж до обіду, —
якби вітер геть розвіяв.

Куди гляне, люд єднаєсь,
у товариствах братаєсь,
росте в силу Україна.
І заплакав Юда важко,
застогнав із болю тяжко,
ож потекла з рота піна.

Та не стратив ще надії,
хоть розбились єго мрії
і труд перший не удав ся;
він на свою власну руку
таку вчистив нову штуку,
аж Люципер здивував ся.

* *

Сьвіт дрімав собі в спокою,
як наш Юда мчав стрілою
в невеличке село Грушу
і зайшов там у хатину,
овладів малу дитину
і прокинувсь в його душу.

Росте хлопчик виростає,
Марко звав ся, тай не знає,
що то в него чорт вселив ся,
змалку був вже розбишака,
як кацапський посіпака,
що аж батько зажурив ся.

От підріс він тай поволи
його батько дає в школи
(хотів з него „ксьондза“ мати).
Ходить в школи, вчить ся,
лиш біда одна бісить ся:
не шанує батька — мати.

Та всеж в дома таки втїха;
син у школї — то потїха
тай радіють і не знають,
що з свойого вони дому
принесуть краю цілому
встид і сором аж до краю.

І радіють батьки дуже,
а Маркови се байдуже.
Він у серцю укладає,
за підшептом зради — Юди,
що вселив ся в його груди,
нову зраду рідні, краю...

Скінчив школи як годить ся,
на попа як стій святить ся,
хоч не радо, що й казати —
але сталось, що робити,
„попам добре в сьвіті жити“
так казали батько й мати.

Аж тут наче ревіт громів
до пекольних всїх хоромів
летить страшний крик, скажений.
Пекло з злости аж палає,
що чорт Юда пробуває
у Марка душі сьвяченій.

Йдуть післанцї, йдуть без тями,
несуть з пекла телеґрами
від Люципера самого,
щоби Юда не барив ся
і в Люципера явив ся
тоїж хвилї і дня того.

Спішить Юда поспішає
хоч не радо, бо вже знає,
шо Люципер, дїтче лихо.
Прийшов вдарив три поклони,
цмокнув Люципера в шпони
і скрививишись станув тихо...

„Ануж справте Юду буком!“.
Гримнув Люципер зі стуком
на чортівскі чорні сили.
В мить прискочили чортяки
як кацапські посіпаки
і так Юду грімко збили,

аж в нім кости поламали,
в кусні жили всі потяли,
немов клином у колодї,
і булилиби так до суду
обертали буком Юду,
та Люципер крикнув: „Годї!“

Ледви Юда прочунєв ся,
як Люципер так озвав ся:
„А ти дурню без освіти!
Тобі з нами в пеклі жити!
Ні! сьвятим горшки лїпити,
або в церкві де сидіти.

„Як ти сьмів проклятий ланцє,
ти нездаро, голодранче
сидячи в душі хрещеній,
кажи як сьмів допустити,
що Марко давсь осьвятити
на попа в воді сьвяченій?

„Іди зараз в село Грушу
й знов прокинь ся в його душу
і не сьмій його лишити,
аж в нім віра вся загине
й реверенду з себе скине
і запишесь в адвокати.

„А як все піде до ладу,
а Марко на всяку зраду
рішить ся гіти в двазно,
тоді гладко і по формі
ти в московскім уніформі
станеш радити розважно...

„Так, як брат все радить брата,
щоб він хтів кандидувати
ослом у державну думу;
а на хрунство і вибори,
всяку зраду і роздори
відповідну я дам суму“.

Юда низько поклонив ся,
фостом тричі обкрутив ся,
Люципера цмокнув в пяти.
Забрав гроші із собою
і помчав у сьвіт стрілою
його волю виповняти.

(Дальше буде).

ПЕРЕСТОРОГА.

В виду того, що по причині теперішньої фінансової і економічної крізи в Америці народ масами покидає новий сьвіт а шифи суть страшно переповнені, так, що треба по два і більше тижнів ждати в Ню Йорці на вільне місце на шифі, тому просимо, хотячи тим, що заміряють їхати у Старий край заощадити непотрібних коштів і видатків уважати на слідуюче:

Хто заміряє через наш Банк купити шифкарту, нехай найпізнійше два тижні наперед повідомить нас листовно як слідує: 1) Своє імя іназвиско, 2) Кільно має літ, 3) Котрого дня хоче відїздити, 4) На яку лінію хоче шифкарту, 5) До якого краю, міста або села. Подаючи відповідь, треба залучити гроші на шифкарту, так, щоби ми могли єї сейчас замовити. В противнім разі ми не можемо за нїщо відповідати і кождий буде собі сам винен, наколи прийде ся йому яких два, три тижні ждати на шифу в Ню Йорку, щоби дістати місце, та безпотрібно тратити кроваво зароблений гріш.

R. Publishing & Exchange Co.
(Swoboda)
184 Hudson St., New York, N. Y.

Звідки взяли ся і що значать назви „Русь" „Україна"?

(Дальше.)

Се від гмін тих славних днів, коли весь наш нарід, як один муж, став під руку „великого гетьмана України". Се знак, що разом з великим повстанем цілого нашого народу, коли на всій нашій земли настав один дух, сам нарід наш назвав всю свою землю Україною.

Від часів Богдана Хмельницкого назва Україна вже не тратить свого національного значіня — але навпа ки стає чим раз частійшою, між тим як назва „Русь" майже цілком загибає. Ось так по смерти Хмельницкого всі его наслідники гетьмани підписують ся титулом „гетьман України" або „гетьман війська українського запорожского". Всі козацкі літописі на означене нашої держави гетьманщини вживають лише слова „Україна", а секретар Хмельницкого, Зірка, в надгробнім слові, виголошенім над домовиною Хмельницкого, називає державу Хмельницкого „річпосполитою (републикою) українскою". В віршах і в театральних творах (драмах чи комедіях), які писали ся в тих часах у Киіві, на означене нашої землі вживає ся слова „Україна", а на означене нашого народу каже ся „українські люде". Слова „Русь" і „руський" уже майже цілком не стрічав ся; воно так, як би завмерло з рускою, княжою державою. Лише в нашій Галичині задержали ся ті слова в данім значіню і в загальнім уживаню, а для чого так стало ся, про се розкажемо ще пізнійше.

Тимчасом докінчимо ще розказувати про се, як дальше розвивало ся національно політичне значіне слова „Україна". Як уже розказано, від часів Хмельниччини назва „Україна" розширила ся на всю нашу національну територию (землю), набрала загально-народного, національно-політичного значіня і стану ла у нашого народу намість слова „Русь". Як же російскі царі, Петро І. і Катерина II., зачали супротив нашого народу хитро обдуману політику обмосковщеня Русинів і як в цілях тої політики ті царі накинули цілій своїй державі штучне імя „Россія" а українскому гетьманьству ще штучнійше і прехитре імя „Малороссія" та як ті царі боронили Москалям вживати слова „Московский" а намість того наказали Москалям вживати слова „русскій" — тоді назва „Русь" і „русский" в тих частях нашої землі, які підпали під власть московских царів цілком вже загибла. Натомість на означене нашого народу і нашої землі в межах російської держави остали лише слова: „Україна", „Українець" і „украінский" так, що від 150 років на означене нашої народности вживає ся в межах Росиї лише слова „Україна" і „Українець" (побіч урядових назв: „Малороссія", і „Малоросс" яких уживає лише правительство і правительственні ґазети). А стало ся се з слідуючих причин:

Коли російскі царі наказали своїм Москалям звати ся лише „русскими", а на свою землю „Галицка Русь", себе називаємо „Русинами" а свою мову „руською мовою". Коли ж ми, Галичани кажемо „Русь", то розуміємо під тим словом ту саму землю, яку наші братя в Росиї звуть „Україною", се есть всю землю, заселену нашим народом, але не розуміємо під тим іменем ані Білоруси ані Московщини. Значить: імя „Русь" есть в австрійско угорскій части нашої землі (і лише там, в межах Австро-Угорщини), рівнозначне з іменем „Україна". Чому ж лише в Галичині (а також в сусідній, невеличкій Буковині і за Карпатами, серед угорских Руснаків) заховали ся ті старосьвіцкі, княжі назви: „Русь" „Русин", „Руснак" і „руський" на означене нашого народу і нашої землі?

Отже стало ся з слідуючих причин: Наша Галичина (а так само Буковина і Угорска Русь) се найдальше на захід положені части, що межують від заходу і від полудня з цілком чужими, „неруськими" народами: Ляхами, Словаками, Мадярами і Румунами (Волохами. Від 10 ого століття по Христі ті наші західні землі підпали під власть київско-руської, княжої держави і наслідком того приймали вони поволи також імя „Русь". Тим іменем „Русь" і „Русини" звикли іх від того давного часу звати західні і полудневі сусіди (Лахи, Словаки, Мадяри, Румуни), особливо-ж Лахи. А знов наші галицкі предки, стикаючи ся раз-враз з чужими сусідами (особливо з Ляхами) також привикли вживати на означене своєї землі і народности імен „Русь" і „Русин". Натомість наші галицкі предки не потребували ніколи уживати якої иншої назви на означене свого народу і непотребували занехувати імени „Русь", бо по перше Галичина се край положений з цілої Руси України найдальше від Московщини, а по друге Галичина (враз з Буковиною і Угорскою Русию) се одинока частина нашої землі, що не підпала під власть Росиї. Галицкі Русини отже не бували в тім положеню щоби через слово „Русь" і „руський" виходило яке непорозуміне що до іх народности, бо не стикали ся з Москалями, котрі присвоїли собі назву „русскій", і ніхто не накидав ім слова „Малоросия" та „малорусский", як се робили російскі царі на Україні. Галицкі Русини здавен дав на прямо не знали иншого „руского" народу, ані иншої „руської" мови крім свого, полудневого руского народу і крім своеї полудневої рускої мови, бо ніколи не стрічали ся вони з другим, чужим народом, котрий би також звав ся „руским", ані ніхто ніколи не пробував зробити іх на силу „мало-рускою" при щіпкою „веліка русскаво народа" (т. е. Москалів). Коли наші закордонні брати в Росиї прямо мусіли занехати імя „Русь" і „руський" а приняти лише імя „Україна", аби тим способом відріжнити ся від „русских" (т. е. від Москалів) — то Галичани немали цілком сеї потреби зміняти своє імя і тому то старе імя „Русь" заховало московску мову лише „рускою" мовою (а в яких цілях се стало ся, то вже було розказане), тоді наш нарід в межах російского царства, аби відріжнити свою народність від московскої мусів цілком занехати слова „Русь" і „руська мова" (на означене нашої землі і мови), а натомість мусів уживати лише слів „Україна" і „український". Москалі — прямо кажучи — забрали нам силою старе слово „руский" і присвоїли собі его на означене московскої народности і мови, а то в тій цілі, аби затерти ріжницю між нашим народом а Москалями. Можливо ім було забрати нам наше старе імя, але неможливо було затерти справді ріжницю між Русинами а Москалями, неможливо було викоріните ріжницю мови, раси, звичаїв, письменьства, культури, історичної минувшини і національного почутя. Тому ті Русини що підпали під російску власть, для зазначеня своеї окремішности від Москалів залишили до решти старе (і маловживане уже) імя „Русь" і „руський", а були приневолені вживати загально уже принятого і популярного та уживаного серед нашого народу імени „Україна". В той спосіб в тій части нашої землі, що підпала під Росию, назва „Русь" загибла цілком, слово „руский" присвоїли собі цілком Москалі (пишучи его з двома сс) на означене московскої народности, а на означене нашого краю і народу остали нашому народови в Росиї лише слова „Україна", „Українець" та „український" (побіч урядових, російских назв „Малороссія", „Малоросс" і „малорусский").

(Дальше буде).

Що нового чувати в сьвіті.

Міністерска кріза в Австриі. Не має щастя бар. Бек, австрійський президент міністрів зі своїми товаришами міністрами. Давнійший склад міністерства відповідав давній силі парляментарних сторонництв. Тепер часи змінили ся. По перших виборах на підставі нового права голосованя змінило ся положене в парляменті дуже. Найсильнійшим сторонництвом в парляменті є тепер християньскі соціяли (мішанина клерикалів і антисемітів); і власне се сторонництво захотіло посадити на міністерських фотелях своїх представителів. Як рав під ту саму пору чеські арґарії, які тоже увійшли в значнім числі до нового парляменту, задумали посадити рівнож свого чоловіка на міністерськім стільчику. І знайшов ся Бек в труднім положеню, з якого однак вибрив, поки що щасливо. Та однак була лише біда, а то: кандидатів на міністрів було більше як місць на міністрів, які мали уступити. Але від чого голова? Нема вільного місця — той утворено нове міністерство для публичних робіт. Отже і вовк ситий і коза ціла — і Бек урятований і нові партії діждали своїх міністрів.

Тепер склад міністерства буде такий: президент Бек (консервативний бюрократ), внутрішні справи Бінерт (консерватист) справедливість Кляйн (консерватист), фінанси Коритовський (консерватист), просьвіта Маркхет (умірковавий ліберал), желізниці Дершатта (ум. ліберал), торговля Фіддер (ум. ліб.) решту забрали між себе арґарії і клерикали: Пратак, Ґесман, Ебенгох і Пешка.

Так представляє ся нове міністерство; більшість його сами консервативні і клерикальні елементи, від яких годі чого доброго надіяти ся. Як нове се міністерство утримає ся довго, на що однак слаба надія, то се булоби знаком, що в державі наступить реакція.

Цікаву ролю відограло при тім „Коло польське", якого деякі сватки як: Ґломбіньский, Дулемба і пр. хотіли теж усмажити свою печеню. Але що иншого політика робленя Поляків у східній Галичині, а політика у Відні. Тепер уже всі довідали ся, що:

„Коло польське" наслідком інтриґ скрипить.

Зачала ся історія від того, що всілякого рода „демократи" в „Колі" по довгім думаню і численю прийшли до переконаня, що 30 голосів все таки більше як 27; саме 30 голосами розпоряжають демократи, а консерватисти 27. Вшехпольский гершт Ґломбіньський, чоловік короткого розуму, зачав копати ямки під предсідателем клюбу Дудьом Абрагамовичом. Зразу пиняво йшла робота, хоть чорносотенний орґан „Słowo polskie" почав поволи але що раз плюгавійше бурчати на Дудя. Консерватисти з Дудьом думали з початку, що се звичайне лаяне, але як у гру вдали ся другі „демократи" а передовсім краківський президент міста Лео, спритний махер, який задумав виплинути на верх, тоді побачив Дудьо, що зле і аби уникнути компромітації зложив гідність презеса. В „Колі" повстало замішане, бо богато не сподівало ся такого обороту справи. Та стало ся.

Алеж бо ту не конець. Поза „Колом" стоять людовці зі своїм провідником Стапіньским, який недавно виголосив таку бесіду в парляменті проти уступок галицкам Українцям, які обіцяло правительство, що навіть і сам Ґломбіньский не потрафив би ліпше. Той отже Стапіньский зрозумів що при тім вогни, який тепер є в „Колі", можна спечи свою печеню. Розходить ся о то, хто більше дасть: „демократи" чи консерватисти — тоді людовці зі Стапіньским вступлять до кола і підоруть одних або других. Розумієть ся, що ті нарати і порозуміня для гал. Русинів важні, бо що тут буде розходити ся і о руську скіру — се певно.

На Шлеску, невеликім краю що належить як і Галичина до Австриі а лежить зараз на захід від Галичини, мешкають в купі аж три народи: Чехи Німці і Поляки. Доси мали там перевагу Німці і всюда була німецка мова урядова. Але Німці нарід розумний. Коли Чехи і Поляки зажадали, аби ческу і польску мову зрівнати у правах з німецкою, Німці для сьвятого спокою згодили ся на се. Отже в шлескім соймі ухвалено такий закон: 1) Автономічні власти (громадскі, повітові) мають право самі установляти собі урядову мову в письменнім діловодстві і в нарадах. 2) В мішаних округах автономічні власти мають обовязок принимати письма в кождім з трох краевих язиків (отже в ческім, польскім і німецкім) — Ось так полагоджено справу язикову на Шлеску. Лиш у Галичині инакше. У Галичині видумує ся в соймі такі постанови, щоби в цілім краю і не заносило руским духом, щоби всім здавало ся, що то корінна „польска дзельніца".

Анґлія має новий клопіт. Як знаєте, Анґлія має у всіх частях сьвіта свої посілости: в Америці, в Азиї, в Африці і в Австралії. З тих посілостий тягне Анґлія величезні зиски. Відти привозять Анґлійці бавовну, гербату, каву, всяке коріне і инші плоди горячих країв, переробляють і приготовляють іх в своїх фабриках і опісля розвозять по цілому сьвіту і розпродують з великим зиском. Розуміє ся, що зиски сі загортають до кишень анґлійскі пани-капіталісти, а не робітники. Через се в Анґлії росте в силу соціялістична, робітнича партия. Один з соціялістичних послів, що називає ся Leir Hardie задумав ударити анґлійских богачів у найбільш болюче для них місце. Найбільшою заморскою посілостию Анґлії, з якої анґлійскі богачі мають найбільші зиски, є велика азийска, горяча країна, Індия, де живе 300 міліонів Індийців, народу колись дуже культурного, могучого, якого не треба мішати з дикими Індиянами американьскими. Індийці мають свої великі міста, храми, школи, шляхту, купців, науку, письменьство і т. д., а віра у них брамаиьска або магомеданьска. Вона нераз пробували скинути власть Анґлії, але все безуспішно. Отже недавно згаданий проводир анґлійских соціялістів удав ся до Індий і по індийских містах і селах скликує він всюди збори Індийців (або як іх там називають: „Гіндусів") та всюди дуже остро виступає проти анґлійского правительства і взиває Індийців до борби з ним. Всюди приймають его Індийці як якого апостола і де лише появить ся витають его грімко та обсипують цьвітами. Се все дуже настрашило анґлійских міліярдерів і вони тепер пруть на правительство, щоби зробило з анґлійскими соціялістами порядок і не позволило ім так безкарно аґітувати.

Заговор в Чорногорі.

Чорногора є се малесеньке князівство, яке прилягає до полудневих границь Австрії. Радить там князь Микита, який доперва недавно тому і то під напором люду та дуже нерадо, надав свому краеви яку-таку конституцію.

І ось тепер Чорногорське правительство оповіщує в „Урядовім Дневнику", що попало на слід злочину, якого виконане могло принести велике нещасте для Чорногори. Вістка про сей злочинний плян обурила весь край та доймила до живого всіх Чорногорців. Від арештованого в Цетинї друкаря Рековича, у якого найдено бомби і компромітуючі документи, довідали ся власти, що гурт чорногорських еміґрантів в Білгороді (столиця Сербії) зорґанізував заговор, щоб бомбяними атентатами вимордувати цілу княжу родину, всіх міністрів і инших чорногорських достойників. У Васоніті арештовано якогось підозрілого Росиянина Пантовича, у якого найдено шість бомб. Має він бути приятелем б. чорногорського посла Чумарича, який виеміґрував до Білгороду.

Колиб сі вісти про заговор в Чорногорі відповідали правді, то треба його розуміти як відповідь на абсолютичні замисли чорногорського князя Микити. В Цетинї столиці Чорногори скріплено військову залогу.

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at 83 Hudson St., New York, N. Y.
Published by Ruth. Publishing & Exchange Co.
Anth. Curkowskyj, editor,
Terms: Two dollars a year.
Established 1893.
Advertising rates furnished on application.
Entered as second-class matter November 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
...ходить для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців....$1.00
Оплачувати газету треба все... з горы.
Гроші треба посилати в рекомендованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістаєте від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні грошей ...
Адрес:
"SWOBODA"
83 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.
Кто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Thanksgiving.

Президент Злучених Держав зарадив, аби люд сеї країни на дни 28-го новембра складав подяку за усе добро, яке сплинуло на нього в минувшім році.

Подяка на розказ!... Подяка, але за що?!...

Люд стоїть в передодень страшних часів. Безробітте зі своїми посестрами: недолею і нуждою, холодом і голодом, неначе чорна туча повисла над робітником. Високі ціни за артикули до житя не дають йому спромоги виживити себе і свою рідню. Ображуване і знижуване ціни платні обтинають до половини кервавий заробок тих щасливих, що еще можуть похвалити ся якою-небудь роботою. Понуро-грізно підносить свою голову страшна кріза спричинена лайдацтвами і господаркою сильних сего міра — а Рузвельт жадає за се все подяки?!...

І за що в нинішних часах робітник має обовязок складати подяку? Чи має він дякувати за се, що його житє, се одно, довге, одностайне пасмо кровавої праці, журби і голодована? Чи має він дякувати за сю журбу, за сю непевність того, що буде завтра, чи завтра не забракне йому найпотрібнійших средств до уникнена голодової смерти, чи за се може має він дякувати, що мусить працювати неначе машина без чутя у тому заводі, до якого він не має ні покликаня ні охоти, а до якого запрагла його журба о кусник сухого хліба?... Чи може може дякувати він за се що в тисячних случаях не має він мимо усильної праці своєї ні спромоги ні средств дати своїм дітям таке образоване, яке змогло би колись їх житє розяснити і облегчити? Чи може за се, що тисячі його братів і товаришів рік річно своїм житем або калїцтвом переплачують кусник насущного хліба? Чи може за се, що ціле житє мусить бути замкнений в стухлих, воняючих і брудних норах, де не бачить він коли сонця божого, де гнилий воздух затроює йому легкі, та де кождої хвилї може бути живцем погребаний або усмажений?... Чи має еще дякувати за се, що в кровавім поті чола зарабляє на хліб свій та має се пересвідчене, що уся його праця не йде йому, а лиш фабрикантам та капіталістам в користь і пожиток?..

Робітник не має за що дякувати... Се, що має він для житя — а має він дуже мало — завдячує він тілько і то лишень тілько своїм здоровим мязням і своїй праци, а ніякій звершности. Робітник не має найменчої причини бути вдячним за се, що сильні міра сего обкрадають його о половину його власности... Не ма причини дякувати за се, що краса житя, яка моглаб цвисти для всіх, цвите лишень для жмінки вибраних—панів....

Причинои до історії теперішної кризи.

Тепер в Америці витаючи ся ніхто не питає: як ваше здоровле, але, чи маєте роботу. Часописи політикою внішною чи внутрішною о стільки турбують ся, о скільки она приносить хосен капіталістам. Коли-б так припустім прийшло до поділу краю через якійсь чужі держави — то амер. патріоти торгували-б ся тілько — о ціну продажи доларової вітчини. І продають ею по куснику. Вивозом збіжа, мяса, продуктів копальняних і лісів нищать так землю, що в короткім часі не буде в спромозі нікого виживити. Річ зрозуміла, що теперішна фінансова кріза є предметом диспут і полемік усіх часописий

Капіталісти радять сею країною, ведуть фінансові війни — одкак в тій війні падати будуть лишень одні хлопи. Як в кождій війні. Місто отже політичного артикулу — сей, щоб наші робітники змогли скорше порозуміти о що іде.

Брак гонівки. Після справозданя міністра скарбу вибив уряд Злучених Держав до лютого с. року, 2.800.000.000 дол., або, що на кождого мешканця, дитину чи дорослого чоловіка припадає около 30.00 дол. в обігу. Не числить ся тої готівки яку рік річно привозять тут еміґранти зі собою. А є се також досить поважна сума, бо. в кількох последних літах виносила по 20. міліонів дол. річно. Отже на оборот грішевий, се є на тяжневі виплати, закупна і видатки є вистарчаюча сума. В ніякім другім краю така пересічна сума не випадає на голову. А однак мимо того виплачують тут в дуже багато місцевостях квітками. Квітки сї не мають ніякої иньшої запоруки, крім доброго слова кількох незнаних капіталістів.

Де ж поділа ся готівка? Чи може вивезли ею еміґранти до Европи, як се деякі хоче товкувати? Алеж сї еміґранти платять тепер 4 дол. податку від голови, привезли зі собою мяса грошей і иньших вартісних річий! Готівка відплинула в иньший спосіб. Властителями тутешних копалень, фабрик, желізниць і т. д. суть заграничні капіталісти, яко властителі бондів, листів і т. д. Сим акціонарам виплачує ся дївіденди і процент готівкою. Предприємства сьвітових трустів (Rockefeller і другі:) вимагають також готівки. Рік річні прогульки міліонерів до Европи коштують також міліони. В дорогоцінностях, та річах люксусу, які купує ся за границею лежать дальші міліони і усе те є для Злучених Держав страчене.

Брак довіря. В банках Злучених Держав люди зложили 12 біліонів (12.000.000.000.) дол., однак в них дійсно знаходить лиш один біліон (1.000.000.000). Чи найде ся де такий чорнокнижник, щоб одним доляром виплатив 12 дол.? Усї банки в Америці суть невиплатні. Колиб так усї люди в одним дни зажадали своєї готівки, то всі банки мусїлиб позачиняти свої двері або ґубернатори оголосити сьвято на кілька літ. Так зробили дотепні ґубернатори стейту Канзас, Невазас, Ореґон, щоб на протяг одного тижня відігнати налїзливих від банків.

Усю готівку, яку поскладано по банках умістили банкери в паперах ніби вартісних, які мають представляти вартість фабрик, желізниць, копалень і т. д. В дійсности однак сї папери не представляють тої вартости, бо спекулянти видали їх на 2, 3, 5 разів більшу суму, ніж яку представляє в дійсности вартість тих предприємств. Тому то і стало ся, що акції Карнеґїого, які під примусом робітники по його фабриках купували по 50.00 дол. нинька продають ся по 18.00 дол. Капіталісти видрукували акцій понад вартість заведень промислових, щоб за сї понад чисельні, безвартісні акції стягнути від дурнів готівку. Се нераз удавало ся. Тими грішми мало са сплачувати депозити, колиб люди їх зажадали. Але дурні не кождого року родять ся. І вони оглянули ся, що тих вартісних паперів, та без ніякої запорученої вартости є щось за богато. Не хотіли їх купувати більше і жадали в готівці звороту своїх ощадностей банкових. Але в банках буйні з пусткою розмовляли. В желїзних касах лежали стоси паперу, вправді з золотими печатками, однак добрі до завиваня оселедців.

Усї иньші, що мали готівку, поховали ею до панчіх. Ніхто не хоче повірити другому гроша, щоб сей ним обертав.

Пшеницї, кукурузи, тютюну, бавовни є досить на продаж для Европи. Однак не мож сего рушити з місця, бо нема гроша на пересилку і транспорт. Посол з Тексас зажадав від міністра скарбу, щоб сей видав плянтаторам 13.000.000. дол. на кошта пересилки сих продуктів до Европи. Міністер відмовив. Рівночасно однак видав даром банкерам 25.000.000 дол. щоб тими грішми ратували банки Морґана, Ракефелера та иньших. Рузвельт ратує тих які дадуть знова міліони не куповане републиканських голосів. Рузвельт дає (пожичає) щоби підчас виборів брати.

Що Морґани, Ракефелери здеруть з народу шкіру?... ба!.. їх на се Господь сотворив так як і тих дурнів, які їм себе дерти позваляють. А робітники?... Квітки зелені, сині, жовті, які можна складати в банку, однак грошей за них дістати не можна. Се виходить так: Позаяк ми банкери позабирали від вас, робітників ваші ощадности, а віддати їх не можемо, тому ви вложіть у нас і решту своїх ощадностий, (чеки Clerhouse:) у нас, а ми вам обіцюємо колись, щось дати за сї чеки.

Брак збуту товарів. Одна недуга викликає другу. Усї предприємства потребують на щоденні видатки готового гроша. А сьої готівки або зовсім нема, або дуже дорога в банках. Не всї предприємства можуть оплачувати за пожичені їм гроші 10, 15, 20 процент, бо тоді зиск ставби ся дуже малий. Волять отже замикати фабрики. Босси можуть ждати. Перед пару місяцями фабриканти робили овертайми, аж язики на бороди повивішували, не могли віддиху схопити, падали від умученя. І тішили ся, що робота іде добре. Тепер можуть спочити — кажуть фабриканти, бо і ми спочиваємо. Склади товарів суть повні у щерть. Що робітники викидані з фабрик, без занятя, без праці не будуть мали за що купувати сих товарів се дурниця! Капіталісти могуть пождати, бо заким прийде до сього, що почнуть марнїти, то богато упливе води. Їсти на всякий случай їм не бракне і ніхто не вигине їх з мешканя. Тимчасом робітника будуть пхнути з голоду. І так по фінансовій надходить кріза промислова як наслідок і дальша причина грошевої кризі і ґелдових спекуляцій.

Републиканський уряд потїшає людей і президент в своїй відозві говорить, що тами 175 міліонами нагодує кільканайцять міліонів робітників з їх рідне. Побачимо. Пан Рузвельт уміє богато, побачимо чи зможе своїм спритом нагодувати половину людности Злучених Держав. Тут живе двайцять міліонів людий з праці своїх рук. Чотири разів тілько оглядає ся на руки перших. Ураховати тих 100 міліонів від нужди яка постане наслідком економічної кризи є штукою, якої теперішні ґазди хиба й не втнуть.

Празник в Ланцфорд, Па.

Наші сусїди в Lansford справляли величавий праздник дня 28 м. м, в день американського сьвята. Разом з усіми американцями дякували Всевишному за добра тай раділи, що в те велике сьвято могли гостити між собою руского Архиерея — 20 священників з усїх сторін тай вище 7 тисячок народа, котрий зібрав ся громадно в гостину до своїх братів тай на празник, котрого провідником був наш Владика.

Вже вечером в середу сотки людий наповнило церков і нетерпеливо дождали хвилї, коли їх Архиерей появить ся в двері праздника величавої святині. Владика в асистенції великого числа сьвященників ввійшов в двері нового імпозантного храму божого, де о. Орест Злоцкий привитав Єго щирами словами маркуючи ту велику небесне усл, яка грозить руській церкві під теперішну хвилю.

По відсьпіваню молебена, Епископ виголосив приналїдну проповідь. Кількох сьвященників сповідали вірних до пізної ночи.

В четвер вже від раннього ранку сходили ся люди до церкви, приступали до сьв. сповіди і слухали Служб Божих, о. Кубека і о. Яницкого. Коло 10 год. церков наповнилась по береги. Брацтва з браптвами маширували з двірця колеєвого. Коли Владика явив ся на порозї церкви — супроводжений асистою — прекрасні дзвони оповістили усьому місточкови, що починає ся вже сьвято — бо посьвячене руської сьвятині. По довершеню посьвячення церкви, яке після нашого обряду тревае близько 2 години — відслужив Архиерей Сл. Божу при асистенції о. Н. Дмитрова і о. Дра Васовчика. Діяконували: оо. В. Гривнак і М. Бендас, Капелянував о. Сембратович з Мт. Кармел, Па. Хор під управою Ілїї Боруха сьпівав прекрасно. Не можу на тім місци не згадати тої вознеслої хвилї, коли хор сьпівав Вербицкого „Отче наш". Здавалось менї, що я в церкви сьв. Юра у Львові і слухаю найлїпше виколеного хору інтелїґентів — а сеж були діти заваляних майнерів, тай і самі майнери.

По Службі Божій звернув ся Владика до тасячою народа з дуже гарною проповідью. При кінци своєї бесіди подякував Архиерей місцевому священикови о. Орестеви Злоцкому за его неоцінені заслуги около будови величавої церкви, як і за велику працю в парохії. Не забув Владика також висказати своє признане і тим чорним робітникам, котрі своєю працею здвигли так величавий храм.

Вечером відбув ся концерт в честь Епископа Ортинського, в котрого я віднїс як найкраще враження. Особливо дуже гарно вибили хори: Козаченьку куда йдеш і Купало. Діти декламували сьміло, виразно і чистою руською мовою.

З бесіди Преосьвященого можна було набрати переконана, що Він був дуже вдоволений із цілого торжества, яке громада руска в Лансфорд урядила з таким великим трудом.

На ніякій посьвячанції від приїзду нашого Владики не було стілько священників як в Lansford. Хочу їх вичислити: о. Новак з Hazleton, Pa. Молчанї з Freeland Pa. Костанкевич з Shamokin, Pa. Яцкович з Scranton, Pa. Чопей з Wilkes Barre Pa. Бендас з Scranton Pa. Ладимірский з Hazleton Pa. Кубек з Mahanoy City Pa. Велигорский з Minersville Pa. Сембратович з Mt. Carmel, Лаврищин з Treaton, N. J. Др. Васовчик з Olyphant, Pa. Яницкий з Passaic, N. J. Обушкевич, Olyphant, Pa. Гривнак Syracuse, Pa. о. Сотер Ортинський, о. Мартяк McAdoo, Pa. і Н. Дмитрів Northampton. Pa.

Велике число Братств були присутні з усїх сторін всхідної Пенсильвенії. — Особливо тренами праікали Брацтва з Shamokin, Shenandoah, Mt. Carmel, Mahanoy City, McAdoo, Hazleton, Orceland (навіть дітючий союз), Northampton Pa. Allentown Pa. Minersville Pa. St. Clair і еще дуже богато з других подальших околиць. Ми виділи в Lansford, майже всіх представителів руських кольоній всхідної Пенсильвенії. При кінци мого звіту з сего імпозантного торжества вважаю за конечно коротко згадати про історію руської церковної громади в Lansford.

Перед 14 літами була там маленька громадка Русинів і їх обслугував о. Лаврищин з Mahanoy City. Маленька сільська капличка чекала на свого самостійного духовника. Звістний о. Гавриїл Мартяк обняв ту парохійку і богато працював для ей прогрессу — опісля були там оо. Кешеляк, Яцкович і Медвецкий.

Пять років тому назад обняв ту парохію о. Орест Злоцкий характерний чоловік і найбільше сьвідо-

мий Русин в поміж угорських сьвящеників. За его проводом виплачено $2000 довгу за стару церков. Куплено великий цминтар а нову церков — імпозантну будівлю за 40 тисяч — виплачено в протягу півтретя року 24 тисяч. Сю велиknown роботу, доконану сьвящеником при помочи таких людий як Дубош і другі, при тих неможливо великих заходах і трудах оцінили всі люди, всі сьвященики — але найбільше врозумів се Владика, хоть еще так короткий час між нами — тай сердечно подякував О. Злоцкому і его дбалим парохіянам за їх великий труд для добра нашої рідної руської гр. к. церкви.

Честь, кому честь!

Сусід.

З Ню Йорку.

Фе, встидайте ся!.. Встидайте ся!...

Та хто?..

Всі рускі патріоти!...

!?... Та чого!?

Як то чого?... Та свого фарисейства, невіжества, глупоти і т. д.!... Се не сьміх!... „Мати Русь" загибала а ніхто і не догадав ся чого. Аж тепер доперва редакції „Американьского Голосу" удало ся вглянути глубше в причини нещастя „Матери Руси" і вона побачила, що нищене хрунівства є власне цілим нещастем. Хрунівство не повинно ся нищити, але гладити по головці, та пригортати до серця... Думаєте, що може я з похміля таке верзу... Божусь, що я тверезий як перед причастієм і що кажу щиру правду. Ось послухайте. Возьміть собі в руки 9 число „Амер. Голосу", де на стороні 4-ій, 3-та шпальта, 9-ий рядок з гори найдете чорне на білім:

„Проч з запроданцями, що обоятно придивляють ся, як темні сини матери Руси ідуть на загладу!..."

От і маєш!... Я до тепер все був тої гадки, що „темних синів" матери Руси треба нищити на кождім кроці, треба виполювати непаче з хабузу нашу ниву з тих темних синів; я все гадав, що темний син, то те саме, що зрадник, хрунь, запроданець і т. д. І я нищив їх після моїх сил, де попало... Тепер однак стап!... „Амер. Голос" проголосив, що той є вже запроданець, хто дивить ся тільки як ті темні сини ідуть на загладу...

А такого, хтоб ще й посьмів руку — борони Боже — приложити до загибели тих темних синів, то певно „Ам. Голос" одним махом прибє на хрест — бо нятно „запроданець" для такого злочинника є зовсім вже за слабе... І тому в виду того я кличу до всіх і вся: Русине, будь патріотом... Станеш ним лиш тоді, коли як найбільше „темних синів" охорониш від загади, коли будеш старав ся, щоб ті темні сини не ішли на загладу... За сей патріотизм обіцюю тобі велику нагороду: безплатне оголошене твого імени аж через цілий рік в „Амер. Голосі"!...

Таке то тепер діє ся на тім сьвіті. Те, що нинька ти уважаєш за плюгавство, то прийде ся тобі завтра пригорнути до твого серця. Я, признаю ся отверто, так собі взяв до голови і серця сю нову правду, що прилюдно обіцюю при першій стрічи обцілувати Гладика, якого я до сих пор звик уважати за найтемнійшого з „темних синів", по руках, та бючи ся в груди признати, що дотепер я був найбільшим ворогом Руси, а доперва під впливом „Амер. Голосу" став справдішним патріотом.

Сccер...

Мені видить ся, що аж тепер ми вже гарно заживем. Маємо нововинайдену „Ам. Голосом" патріотичну рецепту, після якої всяку безрогу треба гладити по головці, будемо мати свою релігію, своє евангеліє, „Діянія" і т. д. Русине, і щож тобі єще більше треба?... Лиш мовчи, та вступай в члени: „Нар. Взаїмної помочи!.." А що се, про що говорю не видумка, нехай посьвідчить сей факт, що для нової релігії, так як і пристало, починає ся вже писати і евангеліє. Бо подумайте самі, що значить релігія без книг?.. Нічо!.. Я припадково в редакції „Ам. Голосу" найшов одну „главу" з нового Євангелия і спішу з сим радісним фактом поділити ся з усіми Вп. читателями. Говорить ся там про сам початок і про причини заложеня „Нар. Взаїмної Помочи": ось послухайте:

Во время оно се муж нікий яви ся во сні Кир Пану Нюйорцу глаголя: встань і возьми одр твой ибо Русь-Мати ищет помощи твоея.

І рече єму Кир Пан: добре рекл єси, но мене не обдуриши. Русь-Мати — то прах і попел. Долярів хоцет душа моя. І рече муж той: прийди і видж! І узрі Кир Пан полную скриню доляров: І возрадує ся зіло і абіє радостію велію возсія і аще мурин над Чорним морем при затьмі сонця заїдающий разові пироги з черницями убіли ся. І рече гласом веліім: Будеши, душе моя доброє жите провадити.

І абіє пробуди ся і рече: то сон бисть! Не подобаєт много пива на нощ пити.

І взем солений огурец і яде і абіє усну.

І паки виді іний сон: Р. Н. Союз він разориша. І многіє множество людей возопиша: „многая і благая літа великому чудотворцу, спасителю Руси, Кир Пану! І поклониша ся єму до землі.

І просну ся Кир Пан в радости велій і іде в сальон і там віску піяше і пісню: „Гандзя цяця — Гандзя любка" пояше....

І паки засну. І виді новий сон. Нікий с крилами муж подобний ангелу стояше і рече: Великий мученику!... Американьской Руси — преславноє украшеніє!

І воста Кир Пан і рече гласом веліем: доляров прагнет душа моя!

І зіло засьмія ся той муж і рече: доляров хощеши? А дулю под ніс!... Доляров хощеши?... А дулю... дулю... дулю... дулю!...

Возвед очи свої Кир Пан і виді, что сей муж імяше роги і хвост...

І возопи: напрасно віски много випих аз на нощ.

І вставша і заложиша организацію. І наречеша єю Народна Взаїмна Помощ. Ібо спрагнена була душа єго долярів, а многі люде імія довгі уха...

На сім кінчить ся манускрипт. Що дальше стоїть в сім Євангелію, я при найблизшій спосібности подам.

Харлампій Черепаха.

З Голіок.

Єсли маєш чоловіче впасти з коня, то хотяй знай з якого падаєш! Во если злетиш часом з якої небудь клаповухої худерляги, то виглядає дивно, сьмішно, а заразом глупо, так, що й сам незнаєш тоді, що з собою робити, себто, чи сьміятись, чи плакати, чи вхопити якого дручка і злупити шкаписко по спині або й самому собі вцідити во двайцять пять обливаних

Низше підписаний був уже сьвідком подібної сцени, ще в рідньому краю, як один сердега, Рутенець, їхавши в поле орати, впав несподівано зі своєї шкапи такой на гладкій дорозі і така, кажу вам пов. читачі, вхопила його лють за се, що позбиравшись з землї. Рутениско геть від кинув від себе їєник і батіг і файку, котру держав в руках, а присадившись з кулаками до нещасної шкапи так почав гатити по худих ребрах, що аж чи не в небі було чути, а опісля ще впив свої здорові, хлопскі зуби шкапі в хребет, ів..ів, що здавалось, що туй туй шкапу на скрізь переїсть, або цілу враз з копитами й хвостом проковтне... От що!.. „Га? заревів сердега до шкапи притуливши свій ніс до шкапячого носа. Я з тебе впав?.. А вагаєб ти здохла, табакерко!".. І знова сунув з кулаками до шкапи, й бив бив... аж нещасна шкапа стогнала. Розуміеть ся, що тоді не тільки той „добряга" сего не сподівав ся, але й мені ані на гадку не прийшло, щоб коли небудь не тільки писати, але хотьби й говорити про сю пригоду трафилась нагода. Одначе досьвід показує нам цілком навпаки, себто, що часом й найпростійша собі нібито нісенітниця має для нас, если вже не моральну, то хотяй матеріяльну вартість, если тільки з'уміємо еї використати.

Одже, пословицю: „Єсли єже маєш впасти, і т. д." можна як раз прилицювати до моеї, себто голіоцкої місцевости, в котру, як і до всіх усюдів Америцкої Руси, доля, чи недоля накидала спору жменю так угорских, як і галицких наших „щасливців", щоб і дальше кервавицею своїх чорних рук, творили дальші міліони для чужих, не рідко ворожих нам елементів, котрі в замін за працю, за мозоль нашого чорнороба окружають нас такою „гуманно плютократцийою" опікою, від котрої, о скільки ми здібні еї дуже „відчути", кров стинаеть ся в серцю, а душа лине з протестом, здаеть ся аж гень, до Бога!..

Пролетар, той безчутевий, після плютократцийних арґументаций „плебс", за свою всесьвітну творчість, і піддержку усьої буржуазийної гнили, трактований е гірш скотини! Гірше машини, котру обслугує в фабриці, котра, хотяй попсуєсь, хотяй покажесь нездібною до якої небудь продукциї, то все такой і тоді ще не тратить у капіталістів вартости; потовче еї і продасть меньшому від себе фабрикантови на старе желізо... А ти нещасний робітнику? Як поступить з тобою буржуазийна кліка тоді, коли ти нещасний, через надмірну працю і некольно-гиґенні фабричні обставини, знесилиш свої маслї, постарієш ся перед часом, виплюєш з фабричним порохом свої груди і станеш „ходячим трупом" знечуленим кістяком, на наругу і прокляте усьої людскости... Що буде тоді?

Тоді ти смердячий „живий труп" спратуй ся сам, і конай собі повільно в якім підвелю, бо красні помешканя і воздух не для рабів!.. Але для „намащених", і можних сьвіта сього!..

Що правда, то я уже пару раз старавсь хоть в части змалювати жите, й буте замешкалих тут наших поселенців, однак кождого разу, мимо моєї волї вкралась яка небудь „нісениця" під перо... не при когрій і гадки вже не було про якісь поважнійші коментарі... Все, що пов. читачі вивнесковали про сї сторони, то мабуть тільки, що нам тут проживаеть ся весело і тепло, як у рідньої — як то кажеть ся „бабуні за печею".

Одначе і тут, як і по других, місцевостях, де живуть наші люди, наші робітники і тут уже переживали усї так зван. „Партийно-релігійні" роздори, але завзятість сьвідомійших одиниць побідила... І тепер без женади можемо тут почванитись, що людців о слимачих теоріах, для котрих сьвітогляд кінчить ся на краю лопухового листка, не знайшлибисьте уже зі сьвічкою у білий день...

З того знова можна прийти до заключеня, що кожда хотяйби і незначна праця тих „сьвідомійших одиниць" не пропаде марно, если тільки ті „одиниці" виключно добро ідеї, для котрої трудять ся, мають на гадці, а що найважнійше если ті „одиниці" з'уміють оцінити, для кого вони трудять ся!... Або інакше сказати, що если в тій праці й упадуть, знесилять ся, то хотяй з тим переконанем сходити муть в могилу, що хотяй по смерти товариші спімнуть часом, тихим теплим словом.

Михайло Беля.

ВІДПОВІДЬ І ПОЯСНЕНЄ П. ІВАНОВИ Ж. СМИТОВИ НА „ОТКРИТОЄ ПИСЬМО"!

Пане Смит, пишете що я грубо сбразив Ваше Общество, тим що я написав в „заяві" що виступаю з Общества і заклдую Вашому Обществу безвіре. Дальше пишете що я публично бунтую, намовляю братства аби виступали з Вашого Общества. За тое мене покликуєте аби я до 14 день відкликав тое в „Свободі" і „Правдї" бо інакше „скористаемо і зашлемо жалобу до Вас в Суд"!

Пане Смит — я все готов відкликати одно і друге. Однак передше поясніть мені на яких обставинах властиво стоїть Ваше Общество? Чи оно есть православна орґанізация — чи гр. кат. орґанізация? Бо оно щось мені не ясне і не зрозуміле. Называесь гр. кат. орґанізация, Духовний управитель есть гр. кат. сьвященик, вірний Уніят О. Обушкевич. Компаніста від „Правди" і год вві Урядника по части православні. Сьвященник там не мае місця межи Вами? І щож оно таке?

Ваша К. оправдуесь що она не виступае против нашої віри і нашого Епископа? А хтож в 44 ч. „Правди" пише як не компаніст з Майфилд. Па. п. А. Шлянта, де він явно виступае против нашого Епископа і зазначує виразно, що в Обществі есть самих прав славних більша часть членів, і що він яко компаніст від „Правди" не позваляе оголотати і хвалити нашого Епископа в „Правді". Чиж треба ще більше доказів?

Ну! пощож ту крутити і вертіти, та страшити людей судами.

З поважанем

Мих. Бабій.

Протест

Вичитали ми з старокраєвих і американьских руских газет, що римска курія видала для американьских гр. кат. Русинів такі розпорядженя, котрі просто понижають і кривдять нашу гр. кат. церков.

Нам не хоче ся вірити, щоб комусь треба було для нас таких прямо диких розпоряджень а, еслиб они появили ся урядово то ми гр. кат. Русини з церкви сьв. А. А. Петра і Павла в Ансонії, Конн, зібрані на парафіяльним мітинґу дня 24 новембра в числї 1200 членів враз зі своїм сьвящеником протестуемо рішучо против тих розпоряджень. Ми остаемо і на дальше вірні гр. кат. церкві, але в жаден спосіб не позволимо видирати собі того, що для нас дороге і сьвяте і тому появивші ся в газетах розпорядженя уважаемо за неістнуючі. При сій нагоді заявляемо свою синівску любов до нашого Владики Кир. Сотера, висилаемо на его руки окремішний протест і просимо щоб наш Преосьвященний рівнож запротестував против тих розпоряджень котрі готові нагнати наших до инших вір. Досить вже того понижуваня нас і наруги над нами! І ми люди і не позволимо себе ніколи уважати за наймитів та за погній під чужу ниву.

Від імени гр. кат. руской церкви сьв. А. А. Петра і Павла в Ансонія Конн.

Гаврил Дзядик
предсідатель.

Григорій Журав
печать. секретар.

Михайло Грицко
касиер.

ВІЗВАНЄ ДО ВСІХ ГР. КАТ. РУСКИХ ДЯКО-УЧИТЕЛІВ В АМЕРИЦІ

1195

Сим повідомляемо Вас, що на рішуче позволене нашого Преосьв. Владики, відбуде ся Конвенція гр.-кат. руских дяко-учителів, дня 10-го децембра с. р. в Пітсбурґ, Па. в гали під рускою гр.-кат. церквою на Carson Str. S. S. межи 6 а 7-ю ул. Конвенція відбуде ся під предсідательством Преосьв. Владики. На ту Конвенцію запрашае ся всіх дяко-учителів, щоб безусловно появили ся, понеже там буде основане наше „Товариство", як також будуть обговорювати ся пекучі справи.

Від комітету:

Андрей Овсак прд.
Андрей Ґела скр.

ПРОҐРАМА КОНВЕЦІЇ

гр.-кат. руских дяко-учителів, котра відбуде ся дня 10-го децембра 1907 в Пітсбурґ, Па.

1. Рано о 9-ій год. Архієрейска Сл. Божа.
2. Отворенє Конвенції Преосьв. Владикою.
3. Справдженє імен присутних дяко-учителів.
4. Основанє „Товариства".
5. Обговоренє матеріяльних відносин.
6. Прочитанє Меморандума засланого на руки Владики.
7. Установленє однакової системи веденя параф. шкіл.
8. Півці іспитовані і не іспитовані.
9. Півці дійствуючі і не дійствуючі.
10. Забезпеченє дяко учителів на старість і на случай немочи.
11. Застереженє прав дійствуючих півців.
12. Вибір Центрального Виділу „Товариства".
13. Вибір 2-ох іспитованих дяко-учителів до еґзамінацийної комісії.
14. Замкненє Конвенції.

Від комітету:

Андрей Овсак прд.
Андрей Ґела скр.

20.3000 МЕТРІВ НАД ЗЕМЛЕЮ.

До тої величезної висоти долетів т. зв. реґіструючий подвійний бальон, заосмотрений приладами, котрі самі зазначують осягнену висоту і теплоту воздуха в горі. Такі бальони пускають ся в цілях наукових, без людий і в той спосіб, що від одного більшого бальона піднимае ся в гору сполучений з ним менший бальон, заосмотрений згаданими приладами до реґістрованя. Такий реґіструючий бальон випустило сими днями швайцарське центральне заведенє для метеорольоґії в Ціриху. По ледви півтретя години лету бальон впав знову на землю і його знайшли коло Вірглен в кантоні Турґав та старанно запрятали. Щоби долетіти до тої страшенної висоти — 2 і пів австр. миль, з котрої можна видіти сторони землї на 1000 кільометрів довкола — потребував реґіструючий бальон летіти мало що більше як 60 мінут, при чім зазначив найменшу теплоту (58 степенів Цельзия морозу) вже у висоті 11 700 метрів. Понад тою висотою показала ся якась загадочна „тепла" верства воздуха, котру вже й давнійше кілька разів спостерігано. У висоті 20.000 метрів виносила студінь лиш 44 степенів Цельзия, підчас коли правильно треба би було у тій висоті сподівати ся 80 степенів. Показало ся, що прилади аж до тої найвисшої, доси осягненої висоти ділали зовсім правильно і делікатний механізм до реґістрованя не зазначував ані о волос хибно, так само тоді, коли бальон летів в гору, як і тоді, коли спадав. Сим разом удало ся також перший раз перепустити бальон до реґістрованя крізь величезний цикльон тучевий і розслідити стан вохкости у всіх верствах воздуха.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар. Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-предсідатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
с. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin Pa.
Є. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00,
В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00,
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись такожь до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. Н. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилае ся так: на money order ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослів).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Ч. 312. КВИТ 13.50

на стотринацить долярів 50 цт., котрі місцевий Уряд Р. Н. Союза отримав на похор. кошта п. Андрею Ковальчак з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Minersville, Pa. дня 23 Септембра 1907

С. Бардон, М. Котляр, І. Вайда

Сьвідки:
Михаїл Борух.
Іван Гумовский.

Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці від. 78,
С. Бардод, прдс.
М. Котляр, секр.

Посмертні вісти.

Підлуский Дмитро, член Р. Н. Союза відд. 144 Ню Йорк, Н. Й. помер 8 Новембра б. р. Небіщик походив з Галичини, села Тисьменичани, пов. Товмач.

Лакатош Юрий, член Р. Н. Союза відд. 119 Latroba, Pa. зістав забитий в роботі 13 Новембра б. р. Небіщик походив з Угорщини, села Гардан Газа, стол. Березкої.

Конча Анна, донька Григорія і Анни і членкиня Р. Н. Союза відд. 14 St. Louis, Mo. померла 21 Октобра б. р.

Вічная память!

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

ПОЗІР.

До відомости всім Січовикам і членам Від. 136 Р. Н. С.

Загальні Збори відбудуть ся дня 15 Децембра с. р. в Гали церковній, 220 Jane Str. Всї члени мають явити ся, бо буде вибір нових Урядників. Хто не явить ся: кара 2 доляри без вимовно.

В. Каськів, секретар.

Бофало, Н. Й. бр. св. Ів. Хрест. від. 15.

подае до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра о 2 год. по пол. Вибір нового уряду. Хто не явить ся, заплатить 1·00 дол. кари.

Ф. Зятик, скр.

Чісгольм, Мінн. бр. св. О. Николая, від. 37

подае до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра с. р. Справоздане і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 1·00 дол. кари. Буде приймати ся нових членів в віці до 35 літ без вступного.

П. Курочка, прдс.
О. Кир, кас.
І. Лазоришак, секр.

Миніспорт, Па: бр. св. Ів. Хрестителя, від. 48

подае до прилюдної відомости, що річний мітинґ відбуде ся 22 децембра с. р. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник 1·00 дол. кари.

А. Галасіньский, скр.

Ленчестер, Н. Й. бр. сьв. Василия від. 87

подае до відомости, що річний мітинґ відбуде ся 22 децембра точно о 2 ій год. по пол. Справоздане касове і вибір нового уряду. Буде приймати ся нових членів за половину вступного. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник 1·00 дол. кари.

П. Смольнїцкий, прдс.
Ст. Кінь, скр.
П. Нестор, кас.

ДЖЕСЕП, ПА.

бр. сьв. Петра і Павла від. 20 повідомляе, що річний мітинґ відбуде ся дня 8-го децембра. Неявивший ся член заплатить 1 дол. кари.

П. Кочанский прд.
Д. Влолопский кас.
І. Сенко скр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

братство сьв. О. Николая від. 104

Повідомляе усіх членів, що мітинґ річний відбуде ся дня 8 децембра, на якім буде вибирати ся новий уряд на рік 1908.

Котрий член не явить ся заплатить кару 50 цнт., урядник 1 дол.

М. Вавичак прд.
К. Щкурат скр.
В. Борсук кас.

МИКІСРАКС, ПА.

бр. сьв. Димитрія, від. 91 буде мати річний мітинґ дня 8 го грудня с. р. в церковній гали. Початок о год 2-ій по пол. Кождий член безусловно мусить ся явити.

Дм. Порада прд.
Ф. Кавалко скр.

Маганой Плейн, Па. Бр. сьв. прор. Ілії від. 28

взиває усіх своїх членів, щоби явили ся на мітинґ дня 13 го децембра с. р. о 2 ій год. по полудни. Буде вибирати ся нових радних брацтва. Хто не заплатить всіх своїх залеглостий, буде вичеркнений. Не явивший ся на мітинґ заплатить 50 цнт. кари

Я. Яцила, прдс
І. Пустельник, скр.

Пітсбурґ, Па бр сьв, О. Николая, відд. 3

повідомляе, що річний мітинґ відбуде ся дня 8 децембра с. р. Справоздане і вибір нового виділу. Котрий з членів не звернув старої грамоти, то мае се зробити як найскорше. Можна заслати почтою, подаючи своє імя, називско та імя і називско на кого записує своє посмертне.

Н. Войтович
704 SS. Sarah str. Pittsburg, Pa.

Дунло, Па. Бр. сьв. Ап. П. і П. від. 61

повідомляе всіх своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся дня 15-го децембра с. р. Справоздане адміністрацийне і касове з попередного року і вибір нового уряду. Мітинґ відбуда ся у предсідателя брацтва. Хто не явить ся, заплетить 1·50 дол. кари.

А. Шеромета, прдс.
А. Чігелї, скр.

ЗАПРОШЕНЕ.

Отсим повідомляе ся, що річний мітинґ Сестр. Пр. Діви Марії від. 151 Р. Н. С. в Allentown, Pa відбуде ся 15 Децембра. Повідомляю вас, що в неділю дня 15 Децембра б. р. на сей мітинґ запрашає ся всі сестри Сестр. Пр. Діви відділ 151, та всіх членків Руского Н. Союза в Америці.

П. Прач скр.

AUBURN, N. Y.

бр. сьв. О. Николая відділ 38.

Подає до прилюдної відомости, що в місяцю новембрі і децембрі буде принимати ся без вступного до брацтва. До Союза буде принимати ся до 35 літ без вступного, а від 35 до 40 літ за половину вступного.

М. Поляньский пред.
Т. Рошко скр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж., ТОВ. „ЗАПОРОЖСКА СІЧ" ВІД. 155

подає до відомости усіх Русинів, що в місяци Новембрі і Децембрі приймає ся нових членів без вступного до товариства і Р. Н. Союза.

К. Пелешак.
секр.

Сиранюз, Н. Й. бр. св. Ап. П. і П. від. 39

повідомляе, що річний мітинґ відбуде ся дня 8 грудня с. р. о 2 год. по пол., на якім мусять бути поплачені всї довги, належитости і довжности. Не явивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник 1·50 дол. кари.

О. Драбик, прд.
О. Варґан, скр.
Т. Глива, кас.

Алентавн, Па. бр. св. Арх. Михаїла. від. 147

подае до загальної відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра с. р. Кождий мусить ся явити, бо в противнім разі заплатить 2·00 дол. кари. Нових членів буде приймати ся без вступного.

Д. Клеман, скр.

Скрентон, Па. бр. св. Ілії пророка від. 40

подае до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра. Вибір нового уряду. Приймае ся нових членів без вступного. Не явивший ся член платить 1·00 дол., а урядник 2·00 дол. кари.

Ів. Лозиньский. прдс.
Я. Люлік, скр.

Кеконсбурґ, Па. бр. св. Арх. Михаїла від. 84

подае до загальної відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 Децембра о 1 ій год. по пол. 1. Вибір нового уряду; 2. обрахунок і справоздання; 3. принимане нових членів без вступного. Не явивший ся член платить 1·00 дол., а урядник 2·00 дол. кари.

М. Малиняк, прд.
Ів. Чопак, скр.
А. Ончак, кас.

Ст. Луис, Мо. бр. св. Арх. Михаїла від. 14

подае до прилюдної відомости, що в місяци децембрі принимае нових членів без вступного; інформаций уділяе д. Григорий Копча, 179 St. George str. St. Louis, Mo.

Гр. Копча, скр.

Прайсбурґ, Па. бр. св. Вас. Вел. від. 19

повідомляе, що річний мітинґ відбуде ся дня 22 грудня о год. пів до 1-ої по полудни в рускій шкільній гали на Olyphant, Pa Справоздане касове і вибір нового уряду. Не явивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник 1·00 дол. кари.

Ю. Фалат, прдс.
Ст. Турок, кас.
Ст. Сисак, скр.

Елизабет, Н. Дж. бр. св. Володимира, від. 65

подае до загальної відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 8 децембра с. р. в гали 48 Washington ave. Справоздане касове і вибір нового уряду. Не явивший ся член на сей мітинґ буде виключений з брацтва і Р. Н. Союза.

А. Процак, прд.
П. Федош, кас.
В. Левчик, скр.

Beaver Meadows, Pa. бр. св. Арх. Михаїла від. 95

подае до відомости, що дня 15 Децембра відбуде ся звичайний мітинґ, на якім кождий член мусить ся явити і вирівнати свої довги.

22 децембра відбуде ся надзвичайний мітинґ, на якім буде вибирати ся новий уряд.

А. Прислопский, прд.
В. Шипула, скр.

Пасейк, Н. Дж. бр. св. О. Николая від. 42

подае до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра с. р. Справоздане касове і вибір нового уряду. Всї члени мають вирівнати свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 1·00 дол. кари.

Л. Кузинч, прд.
Л. Хованець, скр.
К. Петрик, кас.

Тейлор, Па. бр. св. О. Николая від. 92

повідомляе, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра с. р. о 2-ій год. по полудни в домі Семена Гуляшій. Справоздане касове, вибір нового уряду, принимане нових членів без вступного і роздаване нових грамот. Хто з членів не явить ся на сей мітинґ, заплатить 50 цнт., а урядник 1·00 дол. кари. Члени не платившї два місяцї, будуть вичеркнені з братства і Р. Н. Союза.

Ів. Трач, прдс.
Т. Яремко, скр.

Олифант, Па. бр. Пр. Богород. від. 86

повідомляе своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра о год. 1 шій по пол. в рускій шкільній сали. Справоздане касове і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник 1 дол. кари.

Ів. Савчак, прдс.
С. Митренко, кас.
Ів. Коцан, скр.

Деслодж, Мо. бр. св. Ів. Хрестителя від. 50

повідомляе, що річний мітинґ відбуде ся дня 8 децембра с. р. Вибір нового уряду і принимане нових членів. Хто не явить ся без важної причини, заплатить 50 цнт. кари.

Т. Міцік, скр.

Миніспорт, Па. тов. „Запорожска Січ" від. 132

подае до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 21 децембра с. р. в рускій гали о год. 8·20 вечером. Вибір нового уряду. Не явивший ся член заплатить 1·00 дол. кари.

П. Пастернак, скр.

Ембридж, Па. бр. св. П. і П. від. 47

повідомляе, що річний мітинґ відбуде ся дня 8 децембра с. р. о 1-ій год. по пол. в церковній гали. Не явивший ся член заплатить 1·00, урядник 2·00 дол. кари. За спізнене — кара 25 цнт. Нових членів приймати буде ся без вступного до брацтва, а до Р. Н. Союза після статутів.

П. Середницкий прдс.
Ів. Міхалик, скр.

Нюарк, бр. св. Ів. Хрестителя від. 76

подае до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 11 децембра с. р. в галї Адама 55 Passaic ave. Хто не вирівнає свій довг, буде вимазаний з брацтва і Р. Н. Союза. Неявивший ся член підпадає карі 50 цнт.

І. Ґеґайло, прд.
Гр. Гінда, сек.
Н. Явчак, нас.

Синсвіл, Па. бр. св. О. Николая. від. 129

повідомляе своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся дня 8-го децембра с. р. Буде принимати ся нових членів в віці до 30 літ без вступного, а вище 30 літ за половину вступного. Хто не вирівнає своїх належитостий, буде вимазаний з брацтва і Р. Н. Союза. Не явивший ся член заплатить 50 цнт. кари.

П. К. Добровский, прд.
С. Прочко, скр.

ДЕ Є

Николай Котенко і Матій Михайлишка. Хто-б про них знав, або они самі, нехай пишуть на адресу:

Jurko Petryszyn
Box 90
Fort William, Ont. Can.

Де є

Михаїл Карковский? Походить з села Брухналь, пов. Яворів, та прибув рік тому до Америки. Хтоб о нім знав або він сам, зволить написати:

Petro Karkowsky
Port Haney, B. C. Canada.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ СЯ ЖЕНИТИ.

Панни що мають наречених, дуже часто ставляють собі питане, чи той не є часом за старий або за молодий для них.

Загально звісною є прецінь річчю, що жінки далеко скорше старіють ся від мущин, і тому усяка дївчина, яка хоче по своїм виході замуж полишити ся як найдовше молодою, повинна собі вибрати відповідного мужа. Недавно тому якийсь професор обчислив вік, в якім повинні люди вступати в стан супружеский.

Панна якаб хотіла знати, кілько літ повинен мати єї „будучий" нехай відчислить від своїх літ 7, а се що полишить ся помножить через 2, то буде знати, кілько літ повинен мати єї будучий муж.

Примiром, що має 18 літ Дївчина, відчисливе 7; зістане 11; сих 11 множить через два з чого дістане 22. Отже 18 літна дївчина повинна взяти 22 літного молодця за мужа.

Дальше числячи в сей самий спосіб дістанемо для 20 літної мужа в віцї 26 літ, 22 вік 30 літ, для 25 вік 36, для 30 вік 46, для 35 вік 56, для 40 вік мужа 66 літ і т. д.

Мущина, що хоче від жінки повинен так числити: бере половину своїх літ і до сеї половини додає 7.

Примiром:

Мущина 24-лїтний поділивши свій вік на половину дістане 12; додавши до того 7 дістане 19, або найвідповіднїйша для нього є 19-лїтна жінка.

В сей сам спосіб числячи дістанемо для 26-лїтного вік жінки 20, для 28 вік 21, для 30 вік 22, для 34 24, для 40 27, для 50 32, для 66 40 і т. д.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Єсли хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сей час повідомить про се редакцию.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І. Ворпгач, секр. Мітинґи по 15-тім Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. O. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Пупчик, пред., Ів. Костик, кас., Г. Підлипчак, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. H. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Гараґан прд., І Жатко скр., П Вальчко кас. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. М. Бенча, предс., Ф. Схойра, кас., І. Петришко, секр. Мітинґи в четверту неділю місяця. Адр: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду. Па. А. Капітула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім. Адр: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаїла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Мовчан Кузма, предсідатель, Вас. Федьчик, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинґи відбувають ся що місяця все першої неділї по 20-ім о 1-ій годині по полудни в гали під церквою. Адреса: John Tarbay, Box 75, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. Гіл. Телеп прдс., Ст. Попович кас., К. Феценко секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Від. 10. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. К. Горбаль предс., Я. Поливка секр., Гр. Журав кас. Міт. відбувають ся в послїдну неділю в місяци. Адр.: Jacob Polywka, 7 Meadow Str., Ansonia, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ватербері, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Душканич, кас., Л. Павелчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-ім. Адр.: L. Pawelczak, 210 Bishop St., Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., о. Д. Добротвор, секр. Мітинґи що 3-тої неділї. Адр.: Rev. D. Dobrotwor, 25 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. П. Рончковский предсідатель, П. Павликовский касієр, Ф. Телеп, секретар. Адр: Filip Telep 2429 3-rd Ave. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михаїла в Ст. Луіс, Мо. Ст. Шубак предс., Олександер Валєвский кас., Грицьь Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. хр. в Бофало, Н. Й. Н. Серединский, пред., Д. Мидзян, кас., Ф. Зятик, секр. Міт. по 9-тім в неділю. Адр.: F. Ziatyk, 147 Bush St., Buffalo, N. Y.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Поляньский, предс., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Куленич, секр. Мітинґи що третої неділї. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн. Семан Віслоцкий, предс., Ал Сміт, кас, С. Вислоцкий скр. Мітинґи відбувають ся в послїдну суботу кождого місяця о 7½ год. вечером. Адрес: St. Wysłockyj, Box 417, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. Ю. Фалат, предс., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинґи першої неділї по 15-тім в рускій школї. Адр.: S. Sysak, Box 1356 Olyphant, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат. предс., Адр.: P. Sabat, Box 65. Мітинґи кождої 3-тої неділї по 1-шім в парафіяльній гали.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Менавн, Па. М. Турко предс., І. Іванчін секр., Ілько Ракс кас, Міт. 3-тої неділї в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 2, Sunny Side Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гойстед, Па. П. Феш, предс., М. Козак кас., І. Іван секр. Адр.: J. Iwan, 534 4rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послідну неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Крапіцак, предс., П. Беднарчик, кас., К. Заяць секр. 308 Coal St., Shamokn, Pa. Міт. в словеньскій гали.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Ющак, касієр, М. Ющак, секр., Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. В. Ядловский, предс., Т. Фрицкий, кас. П. Ґрабаня, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Ґлен Лайн, Па. Мих. Фуджак, предс., М. Москва, касієр, Алекс. Фринцко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школї під церквою. Адрес: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. Я. Яцила, предс., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. сьв. Спаса в Рон, Па Т. Сторошка, предс., С. Далівский, кас., А. Ґродзьо, секр. Адр.: A. Grodzio, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Ґмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. М. Такач прдс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Травґер, Па. І. Олясин предс,. В. Йоди кас., І. Червінка секр. Міт. кождої послїдної неділї в місяцю. Адр.: John Czerwinka, Box 7, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Тарас Кокоцкий, секр. Мітинґи кожду четверту неділю місяця. Адр.: T. Kokockyj, Box 97, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Сьвятителів в Витні, Па. Іван Сопчишак, предс., Спирідон Горощак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в неділю по 15-ім. Адрес: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. П. Ґула, предс., Н. Зарило кас., Ст. Коваль секр. Міт. кождої неділї по 15-тім в гали П. Куленича, Адр.: St. Kowal, Scottdale, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чішголм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділї по 10-тім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 188, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский предс., В. Бозарник кас., Т. Ротко, секртар. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї по першім в салї під рускою церквою при Washington St. Адрес братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. Т. Глива прдс., Г. Гнатко кас., А. Варян, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Warian, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y,

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезіньский, предс., Тимко Шеремета кас., Демко Лешко, секр. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділї в церковній галї сьв. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St.: Scranton, Pa.

З новим 1908 роком в Київі заходом Українського видавництва „РАНОК" друковати ся буде новий збірник

„Українська Муза"

Поетична антольоґія під редакцією Олекси Коваленка в 12 випусках; виходитиме 1 число кождого місяця починаючи з 1 січня (января). В антольоґію увійдуть твори всїх українських поетів. В кождім випуску будуть твори 10 поетів (більше, як по 100 поезий) нових і вже друкованих раньше, з портретами і біоґрафіями поетів, заставками і вінєтками. Збірник буде великого формату і матиме до 1.200 ст. Ціна кождого окремого випуску 25 коп., з пересилкою 30 коп.; а по передплаті 2 рублї за всї 12 випусків, з пересилкою 2 р. 50 к. Можна на виплат: 1 руб зараз, 1 руб. 1 марта і 50 коп. 1 липня (юлія). Гроші посилать: Київ. Іванівска улиця ч. 75 Олексї Коваленкові.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка................15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
Біблія Велика...........2 дол
Борба клис і чому робітники орґанізують ся...........15 ц.
* В Старім і Новім краю...25 ц
* Гріхи міліонерів і т. п. С. 7 15 ц.
Дещо з історії православної місиї в Америці.........10 ц
Дещо про зьвірята........30 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ....15 ц
Драґоманів ....15 ц
* Еміґрант ....15 ц
Журавлї ....10 ц
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол
* Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах.. 15 ц
За красою .... [illegible] дол
Земельне питанє .... 15 ц
Зуб за зуб ....10 ц.
* Казки про Жидів.........15 ц
Історія Руси з обра[illegible]...10 ц
Капітал і праця ....15 ц
* Книжка Рахункова... ..50 ц
Марія... ....10 ц
*Многострадальний народ. [illegible] українського народу. ....20 ц
*Н[illegible] Грішник....20 ц
Народний рух австро-угорских Русинів...........15 ц.
Новий Завіт..............4 дол.
Образки і загадки.........10 ц.
Оповіданя...............15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Пестрі звуки.............75 ц.
Про відступників від рос. православія................10 ц.
* Про нутро землї..........25 ц.
Підземні скарби...........25 ц.
Покуса.................10 ц.
Псалтир ....1 дол.
Розмова Поляка, з Русином 10 ц.
Руско-англійский словар. 20 ц.
* Релігійні вірованя старинних народів............20 ц.
Смерть...................10 ц.
*Стародавні казки та оповіданя.. ....15 ц.
*Степові люде.. ....15 ц.
*Страйк...................20 ц.
*Стріляй на смерть, робітнича драма.............15 ц.
Унія в Америці...........20 ц.
*Хто з чого жиє...........15 ц.
* Які то є люди на земли з 20 образками.......... 50 ц.
* Як мужик ходив до царя правди шукати..........15 ц.
* Через кордон............15 ц.

Пишіть на адрес:

Swoboda 184 Hudson St., New York

1196

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я ти можу продати і купити. Лоти можна купити в добрім положеню ще тано: всего $20 готівки а решту на легкий виплат. Заробок певний, бо місто ще лиш ся зачинає будувати.

Хто іде до Едмонтону то най шукає мене на адрес котрий я подаю я на стацію не ходжу і най уважає аби го хто не здурив бо є їх досить, по руски знає хоть хто.

G. Krikevsky,
223 Hamilton Ave.,
Edmonton, Alta, Canada.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

— СПРОБУЙТЕ! —

Mahanoy Plane, Pa.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

Сли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришлїть менї малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнтї.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні мoні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2 ої до 4 ої попол., від 7 ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІКАР.

Лічить всїлякі хороби, жіночі, мужескі і діточі — совістно.

Виліченє, єсли можливе, гарантує.

Годины урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.

95, 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA

HOWARD ALBERT,
Аптикар.

Продає всїлякі лїки по найнизших цїнах. Лїки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАИН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обідї, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ҐРУЛЕР.

Застати его можна в офисї від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа. Па.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8 ої пополуд. В недїлї від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

ІВАН Ґ. ПІСТЕЙ, 37-50
Словеньский, руский польский
Погребник і Бальсамовник.

Керичі на весїля, хрестини, похорони та иньші тим подібні случаї завсїгди на поготовю. — Телефон 563.

18 Jersey St. ANSONIA, CONN

РУСИНИ! Сли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN

Telephone Calls Office 52—2.
„ „ House 18—2.

А подякуєте і пізнасьте чесного чоловіка.

HERMAN SCHULTZ.
Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає цїни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

МУЖЕСКІ І ЖЕНЬСКІ ФАСОНИ. 46-6

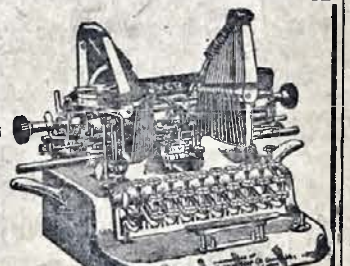

35.00 дол. Годинник на кредит!
Тілько 1.00 дол. місячно. 10 місяців часу до заплаченя.

Найбільша спосібність яка була коли. Той зиґарок має грубо позолочувані окладинки, красно виробленї, в найновійшім стилю. Суть ґварантовані на 25 лїт. Можна собі вибрати до вподоби осередки Elgin, Waltham, Hampden чи Tavannas. Тоті осередки суть найлїпші і тримають регулярно час, їх добрість є знана всїм. Найновійші вироби їх на неограничений час цїлком задовольняючі, красні 35.00 дол. зиґарки офіруємо за 17.50 дол. Гроший не жадаємо наперед, вишлемо вам для огляненя до вашого найблизшого експресового офісу. Єсли сподобаєсь вам се найбільше тане купно в теперішнім часї, то заплатїть на експресї 7.50 д. і за посилку а аґент дасть вам годинку. Решту се є 10.00 дол. будете платити по 1.00 що місяця. Ми вам кредитуємо Неберем жадної забезпеки, тілько звичайний ордер на письмі, що хочете зиґарок і що заплатите за него. Запамятайте, щосьте посїдателем зиґарка, платячи за него. Кождому, хтоби хотїв заплатити від разу за сей зиґарок дамо за 15.75 д.

Excelsior Watch Co. 1004 Central Bank Bldg., Chicago, Ill.

The OLIVER Typewriter

МАШИНА ДО ПИСАНЯ З ВИДНИМ ПИСЬМОМ.

Найліпша клявятура. Нагороджена всюди. Катальоги даром. Пишіть по нию на адрес:

THE OLIVER TYPEWRITER CO.
310 Broadway, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

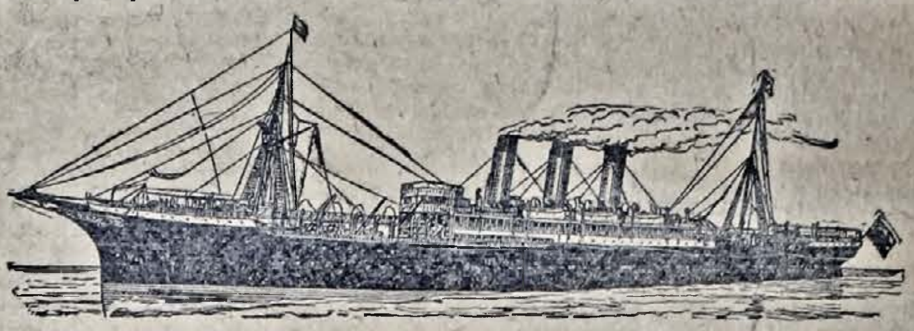
Telephone calls: General Office 2333.
Night Call 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейтї Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лїнії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти,** контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові,** як: увільненє від асентирунку, військової контролї, увільненє від вправ і т. п.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америцї.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Виробов opaцкі, машлі, шишки, відзнаки, хоругви, уніформи.
Пїнник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.
R. H. MORGAN, 13 N Main St., Shenandoah, Pa.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів міліона долярів.

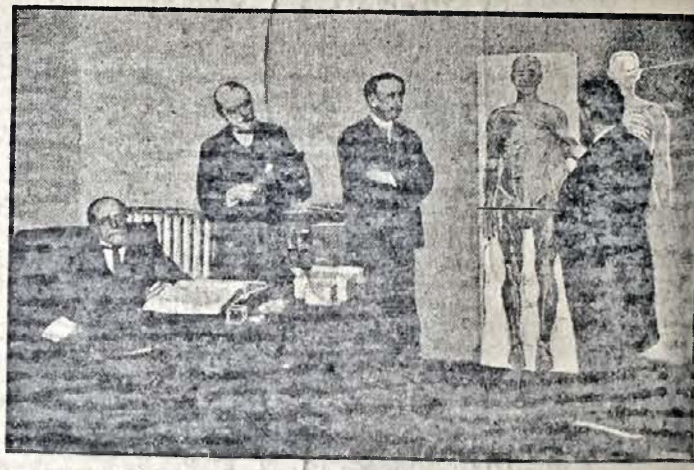
Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

ВИЛІЧЕНИХ -- 5789 -- ВИЛІЧЕНИХ

число що єсть найлутшим доказом успішного лїченя наших шести славних лїкарів на слїдуючі болїзни:

катар жолудка, кашель, розстрій нервовий, вади серцеві, малярии, блїдниця, запаленє легких, хронїчні болїзни жолудка, ревматизм, біль голови, брак апетиту, випаданє волося, біль горла, глухота, запаленє нирок, спухлина, рани, біль ушей, гемороїди, онанїзм, сифіліс і иньші секретні болїзни, як у мущин, так і у женщин. — Наші лїкарі лїчать всї тії болїзни своєю специяльною методою і специяльними лїками. — Кождий з Вас чуючи ся слабим на одну з висше вимінених болїзней нехай явить ся лично, або опише нам як найдокладнїйше по руски свою слабість і єсли ми по збаданю її підоймемось лїчити болїзнь уступить, тому що досї нїхто з шукаючих у нас помочи не завів ся, а число 5789 вилїчених єсть найлутшою ґваранциєю, що Ви будете вилїчені, єсли наші лїкарі підоймуть ся Вас лїчити. Тому не тратьте тяжко зароблених гроший на недоучених, або несовістних лїкарів, але шукайте помочи там, де і дїйсно знайти можете. Наші лїкарі мають образованє лїкарске і довголїтну практику на заграничних клїніках, де тії хороби докладно переслїдили і знають як поступити в кождім случаю болїзни. — Схаменїть ся всї ті, котрі до того часу віддавали свій гріш нужденним лїкарам і звернїть ся до нас, щоби пересьвідчитись о правдї слів наших. — Наші лїки віддають вже по пяти днях нечувані усьпіхи, чого найлутшим доказом суть подяки вилїчених, котрі жадаючому даємо до перечитаня.

Пишіть по нашу книгу: „ПРАКТИЧНИЙ ЛІКАРСКИЙ ПОРАДНИК“, котру одержите безплатно. 47

AMERICA EUROPE CO. 161 COLUMBUS AVE.
NEW YORK.

Офіс відчинений від 9 до 12 рано і від 2 до 6 вечер, в недїлю від 9 до 12 рано.

$5.25

„EMPIRE SPECIAL“ in 23 JEWELED
Добрий Колїйовий Годинник.

DUST PROOF

Найлїпший зиґарок, колинебудь офірований за таку цїну, специяльно вибрані каменї, добрий реґулятор. Правдиві срібні окладинки. ҐВАРАНТОВАНИЙ на 30 ЛІТ. Один з найстарших зиґармістрів пішле сей годинник на якунебудь адресу за отриманем 5.25 дол. або за посліплатою до вашого найблизшого офісу експресового до осмотреня его. Єсли неподобаєсь вам — не платїть, але єсли зауважаєте, що зиґарок рівнає ся 35.00 дол. колїєвому зиґаркови заплатїть на експресї 5.25 і кошт пересилки. Один зиґарок даром як купите шість. Катальоґ за дармо. Адрес: R. A. FRETER, 52 Dearborn St., Chicago, Ill.